

SINTEZA

obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărâri Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiectiei/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Centru de Armonizare a Legislației nr. 31/02-69-550 din 19.01.2021</p>	<p>În urma analizei prevederilor proiectului național, constatăm că proiectul nu are ca scop transpunerea directă a unor prevederi UE, ori prevederile UE referitoare la finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune (PAC) au ca destinatari exclusivi statele membre ale UE. Totodată, fiind seama de art. 68, lit. b) din Acordul de Asociere RM-UE, care statuează că „Cooperarea dintre părți în domeniul agriculturii și al dezvoltării rurale acoperă, printre altele, consolidarea capacităților administrative la nivel central și local, în planificarea, evaluarea și punerea în aplicare a politicilor în conformitate cu reglementările și cu cele mai bune practici ale UE”, din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță prevederile UE cu caracter instituțional și administrativ care se referă la gestionarea fondurilor din care se finanțează cheltuielile agricole (Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)). Astfel, aceste prevederi sunt stabilite de Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 și de Regulamentul delegat (UE) nr. 907/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea și închiderea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro. Aceste 2 acte UE instituie normele cadru în materie de finanțare, gestionare și monitorizare a celor două. În baza examinării proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, promovat suplimentar măsurilor incluse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021. 2 fonduri principale ale PAC, precum și trasează condițiile și cerințele ce le trebuie îndeplinite de agențiile de plăți și intervenții ale statelor membre.</p> <p>Astfel, examinând prevederile art. 13 și 14 din proiectul național, care se referă la atribuțiile autorității administrației publice centrale – MAIA și atribuțiile Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), constatăm că acestea diferă conceptual de cele stabilite de art. 8 - 13 din Regulamentul 2021/2116/UE și de art. 1 din Regulamentul delegat (UE)</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>E de menționat că, potrivit art.14 alin. (3) din Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98/2012, agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului. Astfel, Agenția de intervenție și Plăți pentru Agricultură, este autoritate administrativă în subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de gestionarea și controlul mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și celor provenite de la partenerii de dezvoltare.</p>

<p>nr. 907/2014. Potrivit abordării din proiectul național, autoritatea administrației publice centrale în domeniul, MAIA, este responsabilă de asigurarea "prin intermediul AIPA a subvenționării dezvoltării agriculturii și mediului rural" (art. 13, alin. (2), lit., d) din proiect) și de "distribuirea/redistribuirea mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural între formele și măsurile de subvenționare" (art. 15, alin. (3) din proiect), ori potrivit actelor UE, agențiile de plăți și intervenții ale statelor membre sunt responsabile cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la articolul 5 alineatul (2) și la articolul 6, adică de gestionarea independentă și controlul cheltuielilor din cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA) și Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).</p>	<p>Se acceptă. Art. 13 alin (2) a fost completat cu o literă nouă cu următorul cuprins: " b) acordă, revizuiște și retrage acreditarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;" ; și cu un alineat nou cu următorul cuprins: " (3) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură poate fi acreditată de organul central de specialitate numai dacă îndeplinește anumite criterii minime. Criteriile respective trebuie să vizeze patru domenii de bază: mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea." În scopul acreditării de către organul central de specialitate a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, se propune completarea art. 12 cu o nouă literă care să prevadă aprobarea criteriilor de acreditare conform normelor UE, și anume: "b) aprobă criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;".</p>	<p>Se acceptă. A fost completat art. 12 cu o nouă literă cu următorul cuprins: " b) aprobă criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;"</p>
<p>nr. 907/2014. Potrivit abordării din proiectul național, autoritatea administrației publice centrale în domeniul, MAIA, este responsabilă de asigurarea "prin intermediul AIPA a subvenționării dezvoltării agriculturii și mediului rural" (art. 13, alin. (2), lit., d) din proiect) și de "distribuirea/redistribuirea mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural între formele și măsurile de subvenționare" (art. 15, alin. (3) din proiect), ori potrivit actelor UE, agențiile de plăți și intervenții ale statelor membre sunt responsabile cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la articolul 5 alineatul (2) și la articolul 6, adică de gestionarea independentă și controlul cheltuielilor din cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA) și Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).</p>	<p>Mai mult ca atât, potrivit art. 9 din Regulamentul 2021/2116/UE, agențiile de plăți sunt "departamente sau organisme ale statelor membre" în privința cărora autoritatea competentă de nivel ministerial decide "acordarea, revizuirea și retragerea acreditării" (art. 8 (1) din actual UE). Deci, agențiile de plăți și intervenții ale statelor membre sunt autorități autonome, care doar sunt supuse acreditării de către autoritatea competentă ministerială, nefiind parte structurală subordonată a autorității competente după cum stabilește proiectul național. De asemenea, analizând art. 13 din proiectul național referitor la atribuțiile MAIA, opinăm că nu este reflectată atribuția de acreditare a AIPA, precum și cea de desemnare și retragere a desemnării unui organism de certificare similar art. 8 din Regulamentul 2021/2116/UE. Potrivit art. 12 din Regulament, organismul de certificare este un organism de audit public sau privat desemnat de statul membru pentru o perioadă de cel puțin trei ani, care emite un aviz, redactat în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, stabilind dacă: (a) conturile oferă o imagine fidelă și corectă; (b) sistemele de guvernare existente ale statelor membre funcționează în mod corespunzător, cu precădere în ceea ce privește: (i) organismele de guvernare (ii) cerințele de bază ale Uniunii; (iii) sistemul de raportare instituit în scopul raportului anual privind performanța; (c) raportarea privind performanța referitoare la indicatorii de realizare utilizați în scopul verificării anuale a performanței și raportarea privind performanța referitoare la indicatorii de rezultat utilizați în scopul monitorizării multianuale a performanței menționate, sunt corecte; (d) cheltuielile pentru măsurile pentru care au fost solicitate rambursări Comisiei sunt legale și corecte.</p> <p>Cu referire la art. 14 din proiect, care fixează atribuțiile și competențele AIPA, constatăm că acestea corespund parțial cerințelor stabilite de art. 1 – 4 și Anexa 1 - 2 la Regulamentul delegat (UE) nr. 907/2014. Astfel, actual UE stabilește în mod detaliat în art. 2 și Anexa 1 condițiile pentru acreditarea agențiilor de plăți (structura organizatorică, standarde privind resursele umane, delegarea, activitățile de control, informare și comunicare, monitorizare) și în art. 3 și Anexa 2 obligațiile agențiilor de plăți în ceea ce</p>	

<p>privește intervenția publică. Totuși, potrivit art. 14, alin. (2) din proiect, Regulamentul privind organizarea și funcționarea AIPA va fi ulterior aprobat de Guvern. Astfel, se impune reflectarea integrală în acesta, a atribuțiilor și obligațiilor AIPA similar celor din actul UE.</p> <p>De asemenea, se recomandă examinarea suplimentară a art. 20 din proiect, care se referă la plățile directe și a posibilității preluării referitor la această formă de subvenționare a normelor UE referitoare la tipurile de intervenție sub formă de plăți directe din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Potrivit art. 12 lit. b) din proiectul de lege, Guvernul aprobă măsurile de subvenționare și condițiile specifice pentru formele de subvenționare, iar în temeiul art. 13 alin. (2) lit. b), una din atribuțiile organului central de specialitate este de a elabora măsurile de subvenționare, condițiile specifice conform formelor de subvenționare și le propune spre aprobare Guvernului. Astfel, la elaborarea proiectului de hotărâre pentru aplicare a plăților directe, MAIA va ține cont de posibilității preluării bunelor practici referitoare la tipurile de intervenție sub formă de plăți directe din Regulamentul UE.</p>
<p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Se recomandă completarea capitolul V din proiectul de lege care, prevede drepturile și obligațiile subiecților de subvenții, cu drepturile acestora, fiind prevăzute doar obligațiile subiecților de subvenții la art. 24.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Având în vedere că subiecții subvenționați au calitate de petiționar în raport cu AIPA, aceștia au implicat drepturile prevăzute de Codul administrativ și alte legi speciale.</p>
<p>Proiectul nou de Lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, nu prevede prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală 2023-2030 (SNDAR 2023 – 2030), care urmează a fi aprobat în una din următoarele ședințe de Guvern, și nu include măsurile de sprijin financiar în agricultură ce vor contribui la atingerea obiectivelor SNDAR 2023 – 2030.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege reglementează norme generale ale politicii statului în domeniul subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural. Documentul de politici SNDAR 2023 – 2030, definește patru obiective strategice generale, care urmăresc consolidarea potențialului sectorului agricol rezilient la schimbările climatice, promovarea practicilor agricole inteligente, eficiente și durabile, dezvoltarea pieței locale și sporirea potențialului de export, precum și susținerea unei dezvoltări socioeconomice rurale sustenabile. Atingerea celor patru obiective generale va fi realizată prin intermediul unui Program unic de intervenții pentru dezvoltarea agriculturii, industriei alimentare și zonelor rurale prin intermediul unui set de obiective specifice din care vor deriva Programe și domenii de intervenții (măsuri).</p>
<p>Cancelaria de Stat nr. 31-06-668 din 24.01.2023</p>	

<p>Măsurile de subvenționare se aprobă de Guvern reieșind din prioritățile și necesitățile sectorului.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 31 a fost modificat conform normelor UE.</p> <p>Referitor la ”versiune beta a SIAC-ului de către Agenția germană Sparkassenstiftung împreună cu parteneri locali și străini (Trimetrica SRL, Wageningen University & Research etc.), care este elaborată în conformitate cu cerințele și principiile de finanțare a PAC și regulamentelor UE. Conform rezultatelor preliminare, SIAC urmează a fi finisat și complet funcțional începând cu lunile martie-aprilie, 2023 și urmează a fi transmis Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare pentru implementare”, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nu este în cunoștință de cauză.</p>	<p>Art. 31 din proiect prevede crearea Sistemului Integrat de Administrare și Control, care totuși, potrivit Capitolului II a Politicii Agricole Comune (PAC) și Regulamentelor (UE) 2021/2115 și 2021/2116 sistemul electronic integrat al UE este unul mult mai larg, scopul lui nu este doar pentru înregistrarea și acordarea plăților directe, dar conține și alte componente (înregistrarea parcelelor agricole, etc).</p> <p>Totodată, proiectul de lege nu prevede care este termenul de creare și implementare a Sistemului Integrat de Administrare și Control (SIAC), care în Legea 276/2016, art.36 pct.(3) este prevăzut să fie funcțional începând cu 2024.</p> <p>La momentul actual a fost elaborată o versiune beta a SIAC-ului de către Agenția germană Sparkassenstiftung împreună cu parteneri locali și străini (Trimetrica SRL, Wageningen University & Research etc.), care este elaborată în conformitate cu cerințele și principiile de finanțare a PAC și regulamentelor UE. Conform rezultatelor preliminare, SIAC urmează a fi finisat și complet funcțional începând cu lunile martie-aprilie, 2023 și urmează a fi transmis Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare pentru implementare</p> <p>La pct.32 amintim că la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ, urmează a se ține cont de art. 56 a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin care actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Redacția articolului a fost îmbunătățită.</p>
<p>Ministerul Mediului <i>nr. 13/1-05/139 din 23.01.2023</i></p> <p> Agenția de Guvernare Electronică <i>nr. 3007-11 din 20.01.2023</i></p>	<p><i>Propuneri</i></p> <p>1. Deși una dintre noțiunile incluse la art.3 se referă la „sistemul informațional de evidență a solicitanților și beneficiarilor de subvenții”, atragem atenția cu privire la faptul că în text o astfel de noțiune nu este utilizată. Totodată, la art.31 este reglementat un alt sistem informațional denumit „Sistemul Integrat de Administrare și Control”, care, potrivit proiectului, va fi destinat pentru gestionarea cererilor de subvenționare depuse de fermieri și verificarea corectitudinii informațiilor declarate de aceștia. În context, considerăm că, la definirea proiectului, este necesar ca acesta să reglementeze cu suficientă claritate care este distincția între Sistemul informațional „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții”, utilizat la moment, și „Sistemul Integrat de Administrare și Control”, care va fi dezvoltat în următorii ani ca rezultat al alinierii la Politica Agricolă Comună a UE. Concomitent, considerăm că nota informativă la proiect urmează să fie completată cu argumentele de rigoare în acest sens.</p>	<p>Se acceptă.</p>	

<p>Se acceptă.</p> <p>A fost revizuită redacția articolului 3. Și a fost completată nota informativă.</p>	<p>2. Dat fiind faptul că proiectul prevede ca atât Sistemul informațional „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții” (SI ESBS), cât și Sistemul Informațional „Moldova LEADER IT Soft” (MLIS) se referă la gestionarea eficientă și transparentă a mijloacelor financiare alocate pentru implementarea programelor de subvenții din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, propunem autorului să examineze oportunitatea integrării MLIS în SI ESBS ca un subsistem sau modul al acestuia. În susținerea acestei propuneri, menționăm că potrivit pct.2 din Regulamentul Registrului de stat format de SI ESBS, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.963/2020, „Registrul este sursa oficială de informații referitor la solicitanții și beneficiarii de subvenții și reprezintă o sistematizare a datelor privind dosarele de subvenționare, modul de repartizare a mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural”. Astfel, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) va dispune de un sistem informațional integrat unic, în cadrul căruia vor putea fi create diferite subsisteme sau module, în funcție de necesitățile autorității și a programelor de subvenționare în agricultură ce vor fi demarate în viitor din mijloacele Fondului în cauză. Dacă propunerea respectivă va fi susținută de autor, modificările corespunzătoare urmează să fie operate în tot textul proiectului de lege. Subsecvent propunerii respective, se va revede și definiția noțiunii „sistemul informațional de evidență a solicitanților și beneficiarilor de subvenții”, de la art.3, prin descrierea unui singur sistem informațional integrat al AIPA, cu indicarea MLIS ca un subsistem al SI ESBS.</p> <p>3. Art.12 necesită a fi completat cu atribuția Guvernului de aprobare a conceptului și regulamentului SI ESBS, în corelare cu dispozițiile art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.</p> <p>4. Art.13 alin.(2) și art.14 alin.(1) de completat cu atribuția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de exercitare a calității de posesor al SI ESBS și, respectiv, cu atribuția AIPA de exercitare a calității de deținător al sistemului informațional respectiv, prin prisma cerințelor art.72 și art.73 din Legea nr.467/2003.</p> <p>5. Potrivit art.4 lit. g) și h) din Legea nr.234/2021 Lege cu privire la serviciile publice, unele din principiile de bază privind prestarea serviciilor publice constau în:</p> <ul style="list-style-type: none"> g) prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod implicit (digital by-default) – se asigură existența cel puțin a unei modalități disponibile pentru solicitarea și prestarea serviciilor publice în formă electronică, inclusiv obținerea rezultatului prestării serviciilor publice în formă electronică; h) prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod prioritar (digital first) – se asigură prestarea serviciilor publice în mod prioritar în formă
<p>Nu se acceptă.</p> <p>Atribuțiile Guvernului în domeniul sistemelor informaționale sunt prevăzute în Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.</p>	<p>3. Art.12 necesită a fi completat cu atribuția Guvernului de aprobare a conceptului și regulamentului SI ESBS, în corelare cu dispozițiile art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.</p>
<p>Nu se acceptă.</p> <p>Calitatea de posesor și deținător se vor stabili în Conceptul Sistemului Integrat de Administrare și Control.</p>	<p>4. Art.13 alin.(2) și art.14 alin.(1) de completat cu atribuția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de exercitare a calității de posesor al SI ESBS și, respectiv, cu atribuția AIPA de exercitare a calității de deținător al sistemului informațional respectiv, prin prisma cerințelor art.72 și art.73 din Legea nr.467/2003.</p>
<p>Se acceptă.</p>	<p>5. Potrivit art.4 lit. g) și h) din Legea nr.234/2021 Lege cu privire la serviciile publice, unele din principiile de bază privind prestarea serviciilor publice constau în:</p> <ul style="list-style-type: none"> g) prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod implicit (digital by-default) – se asigură existența cel puțin a unei modalități disponibile pentru solicitarea și prestarea serviciilor publice în formă electronică, inclusiv obținerea rezultatului prestării serviciilor publice în formă electronică; h) prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod prioritar (digital first) – se asigură prestarea serviciilor publice în mod prioritar în formă

<p>electronică, concomitent cu aplicarea principiului de prestare a serviciilor publice prin căi multiple, respectiv în condițiile existentei atât a modalităților fizice, cât și a celor electronice;”. Ca urmare, pentru a se conforma principiilor enunțate, considerăm necesar de revizuit art.26 alin.(1) din proiectul de lege, prin stabilirea că cererile de subvenționare se depun de solicitanți, în mod prioritar, în format electronic, prin intermediul mijloacelor electronice, sau, doar ca a doua opțiune, la sediul subdiviziunii teritoriale a AIPA, pe suport de hârtie.</p>	
<p>6. La același art.26 alin.(1) propunem de exclus cuvintele „cu excepția cererilor de subvenționare a grupurilor de acțiune locala în cadrul Programului LEADER”, deoarece considerăm că sunt irelevante din motivul că modalitatea de depunere a cererilor de subvenționare în cadrul Programului LEADER este reglementată la art.27 din proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>7. Art.28 propunem de completat cu un alineat nou, care să prevadă că plata subvențiilor se efectuează prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay). În susținerea acestei propuneri, menționăm că, în conformitate cu dispozițiile pct.3 sbp.2) din Hotărârea Guvernului nr.712/2020, s-a pus în sarcina ministerelor, Cancelariei de Stat și altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurilor organizaționale din sfera lor de competență, implicit și Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, să utilizeze serviciul MPay pentru distribuirea plăților efectuate de la bugetele componente ale bugetului public național, implicit și pentru distribuirea mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. În context, propunem următoarea redacție a alineatului respectiv, care va deveni alin.(2): „(2) Distribuirea subvențiilor se efectuează prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, la conturile de plăți ale subiecților subvenționați, în modul stabilit de Guvern.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>8. Art.30 alin.(1) propunem de reconsiderat, deoarece în redacția propusă prevede că lista de interdicție a subiecților subvenționării va reprezenta un registru ce va fi ținut de AIPA. În context, trebuie să se rețină că, în conformitate cu cerințele art.16 alin.(1) și (3) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre, registrele de stat se instituie de Guvern, cu adoptarea deciziei de instituire a registrului, iar, înainte de punerea în exploatare a sistemului informațional automatizat destinat ținerii registrului de stat, Guvernul urmează să aprobe regulamentul cu privire la modalitatea de ținere a registrului. Mai mult, pornind de la faptul că un registru reprezintă totalitatea informațiilor documentate ținute în sisteme informaționale automatizate, conform dispozițiilor art.76 , coroborat cu art.22 lit.d), din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, instituirea acestuia, ca o nouă resursă informațională de stat, necesită obligatoriu o documentare prin aprobarea de către Guvern a conceptului sistemului informațional și regulamentului resursei informaționale de stat. În aceste condiții, ca o primă opțiune, propunem autorului proiectului</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>excluderea la art.30 alin.(1) a cuvintelor „reprezintă un registru ținut de Agenție, ce” și completarea alineatului respectiv cu cerința de publicare a listei de interdicție pe pagina web oficială a Agenției. Dacă, totuși, se insistă asupra instituirii unui registru de stat nou, considerăm că, pentru asigurarea punerii în aplicare a dispozițiilor enunțate din Legea nr.71/2007 și Legea nr.467/2003, este necesar de completat dispozițiile finale din proiectul de lege cu sarcina pentru Guvern de a institui registrul destinat ținerii listei respective și de a aproba conceptul și regulamentul acestuia.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>9. Art.31 alin.(1) urmează a fi reconsiderat, luând în considerare propunerile din prezentul aviz, expuse mai sus. Concomitent, propunem comasarea prevederilor art.31 alin.(2) cu cele ale art.15 alin.(2) care se referă la activitățile care urmează a fi finanțate de către Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>10. La art.32 alin.(1) cuvântul „elaborarea” se va substitui cu textul „dezvoltării funcționalităților necesare în cadrul Sistemului informațional „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>11. Art.33, după litera a), considerăm oportun de completat cu un alineat care să prevadă sarcina Guvernului de a aproba actele normative necesare pentru punerea în aplicare a viitoarei legi.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>12. La art.34 pct.1, modificarea propusă la art.4 alin.(4) din Legea nr.183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură urmează a fi perfecționată, luând în considerare prevederile pct.2 sbp.2) din Hotărârea nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), cu modificările introduse prin pct.7 din Hotărârea Guvernului nr.239/2021. Propunem de expus în următoarea redacție: „la articolul 4 alineatul (4): litera a) se abrogă; la litera b) cuvintele „serviciului electronic guvernamental de acces la date MAaccess” se substituie cu textul „serviciului electronic de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate (MConnect).”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Obiecții de ordin conceptual nu avem de formulat. Totodată, aferent rigurilor de elaborare a actelor normative, se va ține cont de următoarele La art. 2 alin. (2) lit. f) prezintă neclaritate termenul „infrastructură fizică”, care se va explica de către autorul proiectului</p>	<p>Se acceptă. Se acceptă parțial. Redacția 2 alin. (2) lit. f) a fost îmbunătățită. Infrastructura fizică reprezintă infrastructura de acces către entitățile economice (apă, drum, energie, canalizare etc.) în scopul dezvoltării economiei întreprinderilor micro, mici și mijlocii și bunăstarea acestora.</p>
<p>La art. 3: la noțiunea de „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” textul „(în continuare – Agenție)” se va omite și se va plasa la art. 14 alin. (1), după ce denumirea Agenției se va menționa integral, întrucât, în pofida faptului că la noțiune se indică și abrevierea denumirii Agenției, în continuare autorul utilizează denumirea integrală a acesteia, până la art. 14</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Justiției nr. 04/597 din 23.01.2023</p>	

<p>se va revizui oportunitatea definirii așa cum este formulată a noțiunii de „exploatare agricolă – formă complexă de organizare a proprietății, prin care se pun în valoare pământul, animalele și celelalte mijloace de producție, interconectate într-un sistem unitar, în vederea executării de lucrări, prestării de servicii și a obținerii eficiente de produse agricole”;</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea a fost revizuită conform normelor UE. (art. 3) Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013</p>
<p>noțiunea de „fermier – persoană fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător în agricultură, a cărei exploatare agricolă se situează pe teritoriul Republicii Moldova” se va revizui prin prisma prevederilor Legii nr.1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier);</p>	<p>Nu se acceptă. Întrucât termenul „fermier” reprezintă o noțiune generică care cuprinde toți subiecții care desfășoară activitate de întreprinzător în agricultură, iar „gospodăria țărăneasă” este o specie a acestei noțiuni generice. Deci, suntem în prezența unui raport: gen – specie. Caracterul „(de fermier)” utilizat în Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriilor țărănești indică apartenența gospodăriei țărănești la categoria (genul proximi) fermieri.</p>
<p>nu este justificată includerea noțiunii „persoane afiliate” în cadrul acestei legi (care se menționează doar la art. 23 lit. a) din proiect), deoarece nu corespunde noțiunii de „persoane afiliate” definită la art. 203 din Codul civil;</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea a fost exclusă.</p>
<p>necesitatea definirii noțiunii „mediul rural” în redacția propusă se va explica în nota informativă la proiect;</p>	<p>Se acceptă. Explicația noțiunii a fost inclusă în nota informativă la proiect.</p>
<p>definirea noțiunii „preț de referință” conceptual diferă de noțiunea similară din Legea nr. 276/2016 cu privire la dezvoltarea agriculturii și mediului rural, astfel urmează să fie explicat adițional de către autorul proiectului. La art. 4: în alin. (1), remarcăm că clasificarea fermierilor coincide cu clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii, stabilită la art. 5 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, se va revizui oportunitatea dublării normelor Legii nr. 179/2016, fiind posibil să se facă doar referință la prevederile legii enunțate;</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea a fost modificată.</p> <p>Nu se acceptă. Potrivit considerentului (7) din Recomandarea Comisiei Europene din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii stabilește „Astfel cum prevede Recomandarea 96/280/CE, plafoanele financiare și plafoanele de personal reprezintă limite maxime, iar statele membre, BEI și FEI pot fixa plafoane mai joase dacă doresc să își direcționeze măsurile către o anumită categorie de IMM-uri. În interesul simplificării administrative, statele membre, BEI și FEI pot utiliza un singur criteriu</p>

	<p>- numărul de angajați - pentru punerea în aplicare a unora dintre politicile lor.”</p> <p>Având în vedere această recomandare, pentru direcționarea politicii de subvenționare Ministerul a fixat în proiectul de lege utilizarea doar a criteriului numărului de angajați și a cifrei de afaceri.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Norma a fost instituită pentru a permite Guvernului, la momentul adoptării măsurilor de subvenționare, acordarea unor condiții mai favorabile unor categorii de subiecți din cei prevăzuți la articolul 4 alineatul (1) din proiectul de Lege, cum ar fi de exemplu, tineri fermieri, femei fermieri. Altfel spus, aplicând un anumit criteriu de selectare, în cazul menționat mai sus vârsta sau sexul, Guvernul în funcție de anumite politici, va putea direcționa centrul pe subiect măsurile sale de sprijin. Reglementarea de detaliu în lege a tipurilor de subiecți, distinși în funcție de anumite criterii se prezintă imposibil.</p> <p>În textul proiectului cuvântul „grupe” s-a substituit prin cuvântul „tipuri de subiecți”</p>
<p>alin. (2), conform căruia „Guvernul poate identifica în cadrul subiecților subvenționați anumite grupe pentru care stabilește condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor.” nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice, precum și admite instituirea unui tratament diferențiat a unor categorii de subiecți în raport cu alții. În context menționat, un act normativ trebuie să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea, astfel ca să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2019, § 39).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Principiului tratamentului egal este prevăzut de Codul administrativ.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>La art. 5 nu este clar motivul omiterii principiului tratamentului egal, statuat prin Legea nr. 276/2016. Astfel, se va revedea acest aspect.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lit. c) a fost modificată.</p>
<p>La art. 12 lit. b) expresia „aprobă politica” se va revizui, având în vedere că se aprobă un document de politici.</p> <p>În aceeași ordine de idei, la art. 13 alin. (2) lit. a) cuvântul „politicile” se va substitui cu cuvintele „documentele de politici”. Tot aici, necesită a fi precizat conținutul lit. c), conform căreia organul central de specialitate are atribuția „să stabilească limitele pe măsuri și perioada de implementare a acesteia”, nefiind clar ce măsuri se au în vedere. De asemenea, sub aspect redacțional, la lit. k) cuvântul „întîi” se va substitui cu cifra „1”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La Capitolul IV se recomandă de a include norme privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pornind de la denumirea acestui capitol.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La art. 23 lit. j) a fost ajustată.</p>
<p>La art. 23 lit. j) se va revedea termenul „cheltuieli de regie”, indicat în calitate de costuri, bunuri și servicii neeligibile, fiind necesară precizarea acestuia.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La art. 24 alin. (1) lit. d) cuvintele „și dispozițiile adiționale” nu se integrează armonios în context, astfel se vor omite sau se vor plasa în finalul noii propuse.</p> <p>Pornind de la conținutul normativ al art. 25, se propune redenumirea acestuia, fiind înținut „Termenul de depunere a cererii de subvenționare”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

<p>or, termenul de examinare a cererii nu este prevăzut în conținutul articolului dat.</p> <p>Având în vedere reglementarea de la art. 26 alin. (2) lit. d) referitoare la condițiile specifice de eligibilitate, se consideră necesară completarea corespunzătoare a art. 12 lit. c) și a art. 13 alin. (2) lit. b), după cuvântul „specifice” cu cuvintele „de eligibilitate”.</p> <p>Totodată, la art. 26 prezintă neclaritate alin. (4), potrivit căruia „Cererea de subvenționare depusă conform art. 19, se evaluează de către oficiul central al Agenției, în baza criteriilor de selectare, aprobate de Guvern.”. Astfel, nu este clar de ce se menționează art. 19, pe când unele condiții ce urmează a fi stabilite de către Guvern sunt prevăzute la art. 20 (pentru plățile directe). În context, se va revizui și alin. (5), în care se face referința la alin. (4).</p>	<p>Termenul de examinare a cererii este prevăzut la alin. (1) – (5), iar la alin (6) și (7) este prevăzut termenul de începere a examinării cererii de subvenționare și termenul de finalizare a procedurii administrative.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>În același articol (art. 26), la alin. (10) cuvintele „în tot” se vor exclude, fiind excedente, iar cele menționate la lit. d) privind faptul că subiectul subvenționării este inclus în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții, cad sub incidența lit. c) privind neîndeplinirea condițiilor generale de subvenționare (în acest sens a se vedea art. 22 alin. (1) lit. f) din proiect).</p> <p>La art. 27 alin. (4) se va aduce în concordanță cu prevederile art. 154 „Admisibilitatea contractului administrativ” din Codul administrativ, potrivit căruia „(1) Un raport juridic în domeniul dreptului public poate fi întemeiat, modificat sau stins prin contract administrativ, dacă aceasta nu contravine prevederilor legii. În special, autoritatea publică poate încheia, în locul emiterii unui act administrativ individual, un contract administrativ cu persoana căreia i-ar fi adresat actul administrativ. Contractul administrativ scris poate fi încheiat pe suport de hârtie sau în formă de document electronic.”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 12 prevede, că măsurile/submăsurile de subvenționare și condițiile specifice de eligibilitate pentru toate formele de subvenționare sunt aprobate de Guvern (art. 17, 18, 19, 20).</p> <p>Cererile de subvenționare depuse conform art. 17 și 19 sunt depuse până la efectuarea investiției și astfel sunt selectate în baza unor criterii de selectare, aprobate de Guvern.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Codul administrativ prevede respingerea cererii în tot sau în parte.</p> <p>Astfel, proiectul prevede doar respingerea în tot deoarece sunt condiții specifice.</p>
<p>La art. 32 se va revizui prin prisma următoarelor aspecte: la alin. (1) se va revede data intrării în vigoare a legii, luând în considerare prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. În același alineat, se va ține cont că art. 21 reglementează plăți complementare, plățile directe fiind reglementate la art. 20. La fel și referința la art. 23 alin. (2) este eronată (se are în vedere art. 22 alin. (2) din proiect);</p> <p>În alin. (3) se va indica corect sursa publicării Legii nr. 276/2016, după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 67-71, art. 93)”.</p>	<p>Nu este clară obiecția.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare.</p>

<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Art. 15 prevede aspecte ce țin de FNDAMR și distribuirea/redistribuirea la fel se referă la FNDAMR.</p> <p>Se acceptă.</p>	<p>(2) Volumul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat.;</p> <p>- alin.(3) de exclus cu includerea la art.13, prin care sunt stabilite atribuțiile autorității administrației publice centrale;</p> <p>- alin.(4) de exclus sau de expus în următoarea redacție: „(4) Proiectele selectate și neachitate de către Agenție pe parcursul anului de gestiune vor fi executate din alocațiile anului viitor.”, reieșind din faptul că, încheierea anului bugetar se efectuează conform regulilor stabilite prin art. 70 alin.(2) din Legea nr.181/2014;</p> <p>6. art.26 de redactat în sensul stabilirii termenelor, de către Guvern sau prin prezenta lege, dar nu prin ordinul organului central de specialitate;</p> <p>7. la art.35, în partea ce ține de modificarea Legii nr.183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, nu este argumentată necesitatea modificărilor propuse la art.4 alin.(4), lit. a), precum și modificările propuse la art.32 al legii date. De asemenea, nu este clar ce se are în vedere prin „plata complementară”, în Legea nr.183/2020 la capitolul IV „Prima de asigurare, plata și modalitatea de subvenționare a acesteia” se conține articolul 31 „Plata primei de asigurare”.</p>	<p><i>La Nota informativă</i> Nota informativă la proiect urmează a fi completată cu estimările privind cheltuielile necesare pentru crearea și întreținerea Sistemului informațional integrat agricol.</p>
<p>Se acceptă parțial. A se vedea art. 25.</p> <p>Nu se acceptă. Scopul Legii nr. 183/2020 are drept scop stimularea fermierilor dar nu reglementarea activității de asigurare. Din redacția actuală a art. 4, alin, (4) se deduce că asiguratorii nu pot presta servicii de asigurare în agricultură dacă nu au notificat condițiile speciale de asigurare. Notificarea condițiilor speciale de asigurare se impune doar în cazul în care se intenționează pentru obținerea subvențiilor pentru primele de asigurare.</p> <p>S-a indicat ”plată complementară”, deoarece conform conceptului proiectului de lege subvenționarea primelor de asigurare se încadrează în categoria de plată complementară (vezi art. 21).</p> <p>Se acceptă.</p>		

	<p><i>La AIR</i></p> <p>În partea ce ține de schimbarea statutului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) din autoritate administrativă în subordinea organului central de specialitate în instituție publică la autogestiuine, despre care se menționează la pct.3 a) Opțiunea II (recomandată), este de remarcat că, potrivit art.14 alin. (3) din Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr.98/2012, agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului. Concomitent, conform art.3 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, autoritate/instituție publică la autogestiuine este o entitate de drept public care, conform actului normativ prin care a fost fondată, desfășoară activitate necomercială (nonprofit) și activează în baza principiilor de autogestiuine. Totodată, în sensul art. 30 alin.(1) din Codul civil nr.1107/2002, instituție publică este o persoană juridică de drept public care se constituie în baza unui act emis de autoritatea publică și care este finanțată, integral sau parțial, de la bugetul acesteia din urmă.</p> <p>În mod logic, în cazul unei instituții publice la autogestiuine, acest lucru ar trebui să presupună absența controlului din partea autorității care exercită funcția de fondator al instituției publice, dar și absența subvențiilor/alocațiilor de la bugetul de stat. În prezent, există o neclaritate/confuzie cu așa numitele „instituții publice la autogestiuine” la care sursa principală sau unica sursă de finanțare (100%) este bugetul de stat și care nu obțin alte venituri de la prestarea serviciilor contra plată. Întru evitarea unor asemenea situații complete alogice și în scopul asigurării reglementării modului de organizare și funcționare a instituțiilor publice, inclusiv mecanismul de finanțare/susținere din partea statului, Guvernul a inițiat elaborarea bazei normative privind instituțiile publice. Până la adoptarea legii vizate, ce ar reglementa în mod expres cele menționate supra, considerăm prematat efectuarea modificării prenotate. Urmare adoptării cadrului legal, poate fi revăzut statutul AIPA.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost redactat noțiunea la art. 3.</p>
<p>Ministerul Educației și Cercetării <i>nr. 08-09/362 din 23.01.2023</i></p>	<p>La pct. 2, din art. 17.</p> <p>lit. a), la final după cuvântul „proiectului” de completat cu cuvintele „și cel puțin 10% din valoarea proiectului pentru organizațiile din domeniul cercetării și inovării și pentru instituțiile de învățământ cu programe din domeniul științei agricole, silvicultură, piscicultură și medicină veterinară”</p> <p>lit. c), la final după cuvântul „rural” de completat cu cuvintele ”cu excepția organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și instituțiilor de învățământ cu programe din domeniul științei agricole, silvicultură, piscicultură și medicină veterinară”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În proiect se prevede cel puțin 10%, iar la elaborarea măsurii de subvenționare se va indica că contribuția doar pentru organizațiile din domeniul cercetării și inovării sau instituțiile de învățământ cu profil agroindustrial va fi de 10%.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Doar că modificarea se efectuează la art. 23 lit e) se completează cu textul:</p>

<p>Centrul Național Anticorupție <i>nr. 06/2/1136 din 24.01.2023</i></p>	<p>Modificările propuse au ca scop de a spori creșterea competitivității, promovării și dezvoltării organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și instituțiile de învățământ cu profil agroindustrial, deoarece bugetul organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și pentru instituțiile de învățământ cu profil agroindustrial este format în mare parte din alocații de la bugetul de stat pentru dezvoltarea activităților de cercetare și inovare în sectorul agroindustrial și pentru pregătirea meseriașilor și specialiștilor din domeniul agroindustrial.</p>	<p>”bunurile depuse în activitățile agricole și lucrările realizate în orașul Chișinău și orașul Bălți, cu excepția celor depuse de către organizațiile din domeniul cercetării și inovării sau instituțiilor de învățământ cu profilul agroindustrial.”</p>
<p>Centrul Național Anticorupție <i>nr. 06/2/1136 din 24.01.2023</i></p>	<p>Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și massmediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control a integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Reieșind din cele expuse supra, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	<p>Se acceptă. În procesul de reavizare proiectul va fi transmis, inclusiv însoțit de avizele respective.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării regionale <i>nr. 06 - 340 din 23.01.2023</i></p>	<p>Cu titlu de recomandare propunem instituirea unui mecanism (Consiliu) de coordonare a distribuirii/redistribuirii mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul prevede 5 forme de subvenționare pentru care se vor elabora regulamente privind măsurile și condițiile specifice de subvenționare din FNDAMR care se vor aproba de Guvern. Pentru formele de subvenționare în avans și investiții pe etape vor fi constituite Comitete de examinare și monitorizare a proiectelor din componența cărora vor face parte reprezentanții ministerelor care au tangență cu proiectele, iar alte forme de subvenționare se vor finanța conform principiului ”primul venit, primul servit”.</p>
<p>Ministerul Economiei <i>nr. 06/2-232 din 26.01.2023</i></p>	<p>De ordin conceptual. 1. În tot conținutul proiectului de lege recomandăm substituirea cuvântului ”fermier” cu cuvintele ”producător agricol”, similar Legii nr. 276/2020 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural. Raționamentul sugestiei reiese din faptul că Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) folosește cuvântul de fermier în vederea definirii unei forme organizatorico-juridice. Astfel, utilizarea cuvântului</p>	<p>Nu se acceptă. Întrucât termenul „fermier” reprezintă o noțiune generică care cuprinde toți subiecții care desfășoară activitate de întreprinzător în agricultură, iar „gospodăria țărăneasă” este o specie a acestei noțiuni generice. Deci, suntem în prezența unui raport: gen – specie. Caracterul „(de fermier)” utilizat în Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriilor țărănești indică</p>

	<p>”fermier” pentru a identifica un grup mai larg de persoane fizice sau și juridice ar putea crea confuzii și interpretări eronate în ceea ce ține de identificarea subiecților subvenționați, prin limitarea la o singură formă organizatorico-juridică, și anume, gospodăria țărănească (de fermier), astfel cum este utilizată în Legea nr. 1353/2000.</p> <p>2. Reieșind din prevederile art. 5 cu privire la principiile de politică de subvenționare în agricultură și mediul rural, și anume litera e) ”eficiența bazată pe argumente economico-financiare și indicatori” se propune substituirea, în textul legii, a criteriului ”deține un proiect investițional” cu criteriul ”deține un proiect investițional <u>viabil</u>”. Subsecvent, se vor include prevederi referitoare la determinarea viabilității proiectelor, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - corespunderea proiectului investițional cu obiectivele, prioritățile și impactul scontat al politicii de subvenționare; - eficacitatea implementării proiectului; - capacitatea de atingere a indicatorilor de rezultat și a celor de impact stabiliți în proiectul investițional; - identificarea eventualelor riscuri ce pot apărea în procesul de implementare a proiectului investițional (de ex. riscul de piață, de faliment, etc.). 	<p>apartenența gospodăriei țărănești la categoria (genul proxim) fermieri.</p> <p>Se acceptă parțial. În tot textul legii au fost completate cuvintele ”deține un proiect investițional” cu cuvântul ”viabil” . Prevederi referitoare la determinarea viabilității proiectelor se vor conține în regulamentele aprobate de Guvern.</p>
<p>La conținutul proiectului de lege. La art. 1 – alin. (3) se va exclude, ca fiind irelevant. Suplimentar de consemnat că, deși proiectul de lege nu reglementează principiile activității de întreprinzător, acesta prevede susținerea de către stat a mediului de afaceri și, în dependență de principiile stabilite în prezenta lege, se creează un mediu neconcurențial pentru acei agenți economici care nu vor beneficia de subvenții. Respectiv, examinat prin prisma efectului pe care îl vor produce subvențiile din partea statului, proiectul de lege are impact asupra activității de întreprinzător. În acest sens, Analiza de impact urmează să elucideze mai detaliat cum subvențiile vor influența dezvoltarea agenților economici din domeniul agriculturii, care sunt beneficiile agenților economici, dar și ale statului, cum subvențiile acordate vor asigura securitatea alimentară a țării. De asemenea, principiile indicate la art. 5 literele a) și b), respectiv – articolele 6 și 7 sunt similare celor din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător.</p>	<p>Nu se acceptă. De menționat faptul că, proiectul de lege nu conține norme ce ar reglementa activitatea de întreprinzător. Astfel, acestea nu stabilește cerințe pentru inițierea, desfășurării și lichidării afacerii, precum și de control asupra afacerii, după cum se definește în art. 14 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de baza de reglementare a activității de întreprinzător. Proiectul de lege stabilește doar obiectivele politicii de dezvoltare a agriculturii și mediului rural care vor fi susținute financiar de stat și în legătură cu acestea, condițiile de acordare a suportului financiar (subvenției) pentru acei subiecți care acceptă participarea la atingerea obiectivelor enunțate în lege. Or, subvenția nu este o condiție fără de care nu se poate cineva iniția în afaceri agricole sau să o desfășoare. Subvenția în sine reprezintă un mecanism financiar de orientare a fermierilor și altor subiecți din agricultură spre anumite obiective stabilite în documentele de politici ale statului. Impactul documentelor de politici, însă, se evaluează în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.</p>	

<p>Nu se acceptă.</p> <p>La formularea noțiunilor privind fermier micro, mic, mijlociu și mare s-a ținut cont de Recomandarea Comisiei Europene din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii stabilește „Astfel cum prevede Recomandarea 96/280/CE, plafoanele financiare și plafoanele de personal reprezintă limite maxime, iar statele membre, BEI și FEI pot fixa plafoane mai joase dacă doresc să își direcționeze măsurile către o anumită categorie de IMM-uri. În interesul simplificării administrative, statele membre, BEI și FEI pot utiliza un singur criteriu – numărul de angajați – pentru punerea în aplicare a unora dintre politicile lor.”</p> <p>Având în vedere această recomandare, pentru direcționarea politicii de subvenționare Ministerul a fixat în proiectul de lege utilizarea doar a criteriului numărului de angajați și a cifrei de afaceri.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform prezentului proiect, APL vor beneficia de subvenții pentru infrastructura dezvoltată către exploatațile agricole și în cadrul Programului LEADER. Astfel de practici sunt preluate din reglementările UE, prevăzute în Politica Agricolă Comună și care se implementează în majoritatea statelor membre UE.</p> <p>Se acceptă.</p>	<p>La art. 4:</p> <p>1) la alin. (1):</p> <p>a) de exclus clasificarea fermierilor, deoarece aceasta nu se utilizează pe parcursul legii. Mai mult ca atât această clasificare reproduce clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii așa precum prevede Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, în cazul în care va fi necesară identificarea subiecților subvenționați după dimensiunea acestora se va face referință la normele Legii nr.179/2016;</p> <p>b) de exclus subpct. 3) "autoritățile administrației publice locale".</p> <p>Deoarece APL aplică și beneficiază de suport financiar pentru dezvoltarea locală din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, se recomandă evitarea dublării finanțării din bugetul stat a proiectelor APL de dezvoltare locală/rurală;</p> <p>c) de exclus subpct. 6) "asociații ale utilizatorilor de apă pentru irigații" din următoarele considerente. În cazul când asociațiile sunt înregistrate în calitate de persoane juridice, acestea se regăsesc la subpct. 2). În cazul când asociațiile sunt organizații necomerciale, în sensul Legii nr. 86/2020, nu se consideră oportună finanțarea acestora din Fondul de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. De asemenea, se prezumă că unii producători agricoli vor beneficia dublu de subvenții: în mod direct și prin intermediul asociațiilor, ceea ce îi favorizează în raport cu ceilalți agenți economici care nu sunt parte a asociațiilor. Suplimentar, nu este clară și nici echitabilă, în raport cu alte asociații, susținerea doar a unor asociații.</p> <p>2) Articolul urmează a fi structurat în conformitate cu cerințele expuse în art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
<p>Nu este clară obiecția.</p> <p>Articolul este structurat conform art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Principiului tratamentului egal este prevăzut de Codul administrativ.</p>	<p>La art. 5 considerăm necesară completarea cu principiul tratamentului egal, or, acesta este unul necesar în aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor și modalităților de acordare a subvențiilor.</p>

<p>Se acceptă. A se vedea 13 alin. (2) litera i).</p> <p>Nu se acceptă. Deoarece această formă de subvenționare va prevedea măsuri de subvenționare pentru diverse tipuri de subiecți ai subvenționării care nu dispun de mijloace financiare (a se vedea art. 4 alin. 3-6)). Proiectul stabilește valoarea contribuției minime, iar diferențierea procentuală pe tipuri de subiecți ai subvenționării se va prevedea în regulamentele de subvenționare aprobate de Guvern.</p>	<p>La art. 13 alin. (2) litera h) după cuvântul aprobă de completat cu următorul text "și publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova".</p> <p>La art. 17 alin. (2) litera a) textul "cel puțin 15%" de substituit cu textul "cel puțin 30%". Propunerea reiese din faptul că plata în avans presupune un risc sporit în ceea ce privește realizarea proiectului investițional și de valorificare a investiției de către solicitant, iar majorarea contribuției proprii a solicitantului ar minimiza riscurile pe care le comportă subvenționarea în avans.</p>
<p>Se acceptă. Proiectul se remite la reavizare Biroului politicii de reintegrare</p>	<p>La art. 22: asupra conținutului alin. (1) litera a) urmează să se expună Biroul politicii de reintegrare;</p>
<p>Se acceptă. Alin. (2) urmează a fi revizuit.</p>	<p>alin. (2) urmează a fi revizuit/examinat în corelare cu prevederile art. 6 litera a) din Legea 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, în vederea aprobării a unei singure Liste de către Guvern, dat fiind faptul că scopul acesteia este unul și același. În acest aspect, proiectul urmează a fi consultat cu Serviciul Prevenirii și Combatării Spălării Banilor. De asemenea, atragem atenția că liste similare sunt deja stabilite prin Hotărârea Consiliului de Administrație al BNM nr. 91/2013 precum și prin Hotărârea CNPF nr. 42/5 din 2016.</p>
<p>Nu se acceptă. Sectorul agroindustrial este specific din puncte vedere al activității și vulnerabil la schimbările climatice, care în ultimii ani au loc tot mai des diverse tipuri de calamități. Pentru susținerea și dezvoltarea sectorului de a crește competitivitatea fermierilor atât în țară cât și în afara țării, statul trebuie să susțină sectorul agricol deoarece acest sector asigură securitatea alimentară și accesul la produse alimentare de calitate. Referitor la posibilitatea finanțării de mai multe ori a aceluiași proiect investițional sau a unei părți dintr-un proiect investițional, comunicăm că la calcularea subvenției porțiunea de grant se deduce.</p>	<p>La art. 23 litera d) textul "porțiunile de grant" de substituit cu textul "proiecte investiționale care au fost finanțate/subvenționate din alte surse". Se consideră greșită posibilitatea finanțării de mai multe ori al aceluiași proiect investițional sau a unei părți dintr-un proiect investițional, or, acest fapt reduce considerabil impactul așteptat în urma implementării. Un proiect investițional, de cele mai multe ori este finanțat din mai multe surse – (i) contribuția proprie a agentului economic, (ii) instituții financiare, (iii) instituții de stat, (iv) parteneri externi. Astfel, decizia de finanțare al oricărui finanțator se bazează inclusiv pe aportul financiar al agentului economic, respectiv contribuția proprie care exprimă riscul de credit asumat de acesta. Prin urmare, o „contribuție proprie” dintr-un proiect investițional deja finanțat și implementat nu ar trebui ulterior micșorată printr-o formă de subvenționare sau, în caz contrar, acesta ar presupune reducerea eficienței finanțării inițiale deoarece riscul de credit asumat de agentul economic se reduce. De asemenea, o „contribuție proprie” dintr-un proiect investițional deja finanțat și implementat nu ar trebui să servească contribuție proprie într-un alt proiect investițional care este depus pentru o formă de subvenționare.</p>

	<p>Astfel, în vederea extinderii afacerilor și dezvoltării economice, solicitanții vor fi încurajați să dezvolte proiecte investiționale distincte, pentru atragerea de resurse de finanțare suplimentare. Totodată, această prevedere va asigura inclusiv sporirea eficacității gestionării fondurilor publice</p> <p>La art. 24 cuvintele ”subiecților de subvenții” de substituit cu cuvintele ”beneficiarilor de subvenții” la formele gramaticale respective, dat fiind faptul că obligațiile stabilite se referă doar la beneficiarii de subvenții.</p> <p>La art. 25 alin. (2) după textul ”cel mult 60 de zile” de completat cu textul ”dar nu mai puțin de 30 de zile”, în vederea asigurării unui termen rezonabil de depunere a cererilor.</p> <p>De asemenea, a se lua în considerare că noțiunea de apel stabilește ”intervalul de timp în interiorul căruia se depun cererile de subvenționare”.</p> <p>La art. 26:</p> <p>alin. (3) de completat cu textul ”în conformitate cu metodologia de verificare a cererilor de subvenționare în baza analizei riscurilor, prevăzută la art. 14 alin. (1) litera i”;</p> <p>alin. (6) de completat cu următorul text: ”despre suspendarea/reluarea examinării cererilor conform prevederilor prezentului alineat solicitanții de subvenții se informează în termen de 30 de zile din data suspendării/reluării examinării”.</p> <p>11. De examinat oportunitatea completării proiectului de lege cu măsurile de subvenționare.</p>	<p>Nu se acceptă. Obligațiile urmează a fi respectate atât de solicitant, cât și de beneficiar, astfel articolul a fost intitulat ”Obligațiile subiecților de subvenții”.</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>La art. 26:</p> <p>alin. (3) de completat cu textul ”în conformitate cu metodologia de verificare a cererilor de subvenționare în baza analizei riscurilor, prevăzută la art. 14 alin. (1) litera i”;</p> <p>alin. (6) de completat cu următorul text: ”despre suspendarea/reluarea examinării cererilor conform prevederilor prezentului alineat solicitanții de subvenții se informează în termen de 30 de zile din data suspendării/reluării examinării”.</p> <p>11. De examinat oportunitatea completării proiectului de lege cu măsurile de subvenționare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Totodată, în contextul respectării principiului transparenței asumat de către Republica Moldova în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), precum și a prevederilor Acordului OMC privind Agricultură, atragem atenția asupra necesității de elaborare și transmitere a notificărilor privind măsurile de sprijin intern destinate agriculturii cu periodicitate anuală, conform rigorilor OMC și Hotărârii Guvernului nr.560/2012 cu privire la centrele de notificare și informare ale Organizației Mondiale a Comerțului.</p> <p>Nu au prezentat avizul</p>	<p>Nu se acceptă. Deoarece, AIPA în proces de examinare are mii de cereri, astfel, AIPA va asigura informarea solicitanților prin intermediul paginii sale web oficială.</p> <p>Nu se acceptă. Pentru a reduce perioada de punere în aplicare a actelor normative ajustate, se propune ca legea prenotată să reglementeze doar normele generale, subiecții, formele de subvenționare în agricultură și mediul rural, condițiile generale de eligibilitate, procedura de examinare, iar măsurile și condițiile de subvenționare să fie reglementate prin actele normative aprobate de către Guvern.</p> <p>Nu este clară obiecția. Elaborarea și transmiterea notificărilor privind măsurile de sprijin intern destinate agriculturii cu periodicitate anuală, conform rigorilor OMC sunt prevăzute în Hotărârea Guvernului nr.560/2012 cu privire la centrele de notificare și informare ale Organizației Mondiale a Comerțului.</p>
<p>Consiliul Concurenței</p> <p>Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 04-4/226 din 28 ianuarie 2023</p>	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022), Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) potrivit competențelor conferite de legea cadru (Legea nr.192/1998), intervine cu</p>	<p>Nu se acceptă. Beneficiar al subvenției este fermierul prin intermediul companiei de asigurare.</p>

<p>următoarele propuneri și comentarii. Întru uniformizarea între noțiunile definite (art. 3) cu dispozițiile proiectului de lege (art. 4, art. 26 alin. (2) lit. b), art. 34) și în vederea asigurării conformității proiectului propus spre consultare la normele de tehnică normativă, conform art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative¹, se propune:</p> <p>1. La art. 1, completarea noțiunii solicitant al subvenției, la final, cu textul „sau societatea de asigurare care acționează în numele subiectului subvenției”. Propunerea rezultă din norma expresă statuată în art. 32 alin. (9) din Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, potrivit căreia sumele pentru subvenționarea primelor de asigurare se virează de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) după aprobarea documentelor prezentate de asigurători.</p> <p>2. La art. 7 alin. (2) și art. (8) din proiectul legii, stabilirea expresă a informațiilor „de interes public” și a „indicatorilor de rezultat” care urmează a fi dezvăluite.</p> <p>3. La art. 9 alin. (2) al proiectului, întru asigurarea coerenței normei, cuvântul „acesteia” urmează a fi substituit cu „politicii de dezvoltare agricolă și mediului rural”. Totodată, a se reține că prevederile art. 9 alin. (2) se regăsesc în art. 13 alin. (2) lit. e) din proiect, ceea ce reprezintă o tautologie juridică în sensul art. 54 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>4. Completarea art. 21 alin. (1) din proiect, la final, cu următorul text „inclusiv pentru subvenția primei de asigurare”. Mai mult, examinând prevederile art. 21 alin. (2) din proiect, „Plățile complementare se acordă solicitantului de subvenție în proporție de cel mult 80% din valoarea costurilor curente suportate efectiv...”, se constată că fermierul urmează să achite integral prima de asigurare (cost suportat efectiv) ceea ce este foarte dificil de realizat. În acest sens, se propune de corelat norma prenotată cu comentariile din pct. 7 al prezentului aviz.</p> <p>5. La art. 32 alin. (1), se va revedea data intrării în vigoare a legii.</p> <p>6. La art. 34, divizarea articolului va fi revizuită potrivit prevederilor art. 51 din Legea nr. 100/2017.</p> <p>7. Potrivit art. 34 din proiect (în partea ce ține de completarea art. 32 cu alin. (11) și modificarea alin. (9) din Legea nr. 183/2020, sumele pentru subvenționarea primelor de asigurare urmează a fi virate pe contul asigurătorului, iar „Subvenția unei părți a primei de asigurare se acordă la cererea asiguratului care a încheiat un contract de asigurare...”. Reiterăm că redacția în vigoare a art. 32 alin. (9) Legea nr. 183/2020 prevede că AIPA va vira sumele pentru subvenționarea primelor de asigurare după aprobarea documentelor prezentate de asigurători. Mai mult, în condițiile pct. 562 din Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a</p>	<p>Nu se acceptă. Informația de interes public este reglementată de Legea 982/2000 privind accesul la informație. Indicatorii de rezultat sunt prevăzuți în documentele de politici ale MAIA. Alin. (2) a fost completat.</p> <p>Se acceptă. Art. 9 alin. (2) al proiectului a fost modificat, iar la art. 13 alin. (2) lit. e) a fost exclusă.</p> <p>Se acceptă. A fost reformulat art. 21 alin. (2).</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea argumentarea anterioară.</p>
---	---

<p>Asociația Patronală Asociația Națională a Producătorilor de Lapte <i>nr.1 din 25 ianuarie 2022</i></p>	<p>mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, cererea de acordare a subvenției se depune de asigurător (redacție în vigoare din 19.12.2021). În sensul celor enunțate, se atestă că proiectul de lege modifică mecanismul de depunere a cererilor de subvenționare existent – cererile se vor depune de asigurat. La caz, se sensibilizează că schimbarea mecanismului de depunere a cererilor de subvenționare poate avea un impact negativ asupra calității dosarelor de subvenționare. În prezent, cererile la Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură sunt prezentate de 5 asigurători care subscriu contracte de asigurare în agricultură, iar conform proiectului cererile vor fi depuse de fiecare fermier (în anul 2022 au fost încheiate peste 600 contracte de asigurare aferente riscurilor subvenționate în agricultură). Mai mult ca atât, potrivit proiectului de lege, societățile de asigurare nu se regăsesc nici în calitate de „solicitanți ai subvenției”, nici în „subiecții subvenționării”. Totodată, potrivit art. 26 alin. (10) lit. a) din proiectul de lege, cererea de subvenționare se respinge dacă persoana care a depus cererea nu este subiect al măsurii de subvenționare. Reieșind din circumstanțele enunțate și având în vedere că mecanismul depunerii cererii de subvenționare de către asigurătorii este funcțional, considerăm necesară revizuirea art. 34 din proiect (în partea ce ține de completarea art. 32 din Legea nr. 183/2020) și expunerea alin. (11) în următoarea redacție: „Subvenția unei părți a primei de asigurare se acordă la cererea asigurătorului, care și-a notificat condițiile de asigurare a riscurilor de producție în agricultură și a încheiat un contract de asigurare cu fermierii eligibili subvenționării”.</p> <p>8. Suplimentar, întru protejarea drepturilor/intereselor fermierilor și neadmiterea stabilirii în contractele de asigurare a mărimii excesive de franșiză (partea din prejudiciu pe care asigurătorul nu o despăgubește și care este stabilită în calitate de sumă fixă sau de procent din despăgubirea de asigurare ori din suma asigurată), se propune expunerea art. 33 din Legea nr. 183/2020 în următoarea redacție: „Stabilirea franșizei se admite în limitele Condițiilor de asigurare și, la încheierea contractului de asigurare, nu va depăși 20% din suma asigurată.”</p> <p>Cu privire la Proiectul de Lege cu privire la subvenționare în agricultură și mediu rural, reieșind din Strategia pentru securitatea alimentară adoptată de guvern noiembrie 2022, și strategia în curs de adoptare de către guvern SNDAR pentru anii 2023-2030 dar și implementarea Titlului IV, Capitolul 12 agricultura și Dezvoltarea Rurală din Acordul de asociere RM-UE prin alinierea la obiectivele generale ale politicii agricole Comune. Sursa principală fiind Fondul Național de Dezvoltare a agriculturii și mediu Rural, de menționat, ca Tarile membre ale UE sunt beneficiari a doua Fonduri, Fonduri Europene și Fondul Național în dependență de provocările pieței și Politică de dezvoltare a fiecărei țări în parte. Sectorul agroalimentar din R. Moldova se confruntă de mai bine de trei ani cu crize succesive. Plecând de la criza cauzată de secetă 2019-2020, seceta</p>
<p>Nu se acceptă. Este un contract civil și se lasă la discreția asiguratului de a avea posibilitatea negocierii franșizei pentru a obține o primă de asigurare micșorată.</p>	
	<p>Nu este clară propunerea/obiectia.</p>

<p>pedologică, sanitară generată de pandemia Covid19, la cea energetică, umanitară, economică globală , Războiul din regiune pune în evidență probleme stringente de intervenirea de urgență prin mecanisme disponibile de subvenționare intru stabilirea a cel puțin unui echilibru pentru menținere activității operatorilor din domeniul agroalimentar, asigurarea și încurajarea investițiilor , disponibilității produselor alimentare accesibile la preț și volume disponibile pentru populația locală și refugiații din Ucraina, dar și export .</p> <p>În aceasta ordine de idei considerăm oportun examinarea propunerilor înaintate de membrii Asociațiilor de profil sectorul alimentar produse de origine animalieră destinate comercializării și consumului uman:</p>	<p>1. creșterea competitivității agriculturii;</p> <p>2. creșterea productivității agricole prin promovarea progresului tehnic și asigurarea utilizării optime a factorilor de producție, în special a forței de muncă;</p> <p>3. asigurarea unor prețuri rezonabile pentru consumatori;</p> <p>4. stabilizarea prețurilor;</p> <p>5. garantarea siguranței aprovizionărilor cu materii prime ;</p> <p>6. asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă</p> <p>(1) La art. (2) Prezenta lege are ca scop: se propune un subpunct - Dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar.</p>
	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul prevede la alin. (1) lit a) ”<i>creșterea competitivității și dezvoltarea durabilă a sectorului agroindustriat</i>”</p> <p>Agroindustria este ansamblul industriilor care au o legătură directă cu agricultura . Aceasta include, prin urmare, toate sistemele de producție agricolă și se extinde la toate companiile care furnizează bunuri agriculturii (îngrășăminte, pesticide, mașini) precum și cele care transformă produsele agricole și le ambalează în produse comercializabile. În acest sens, sectorul agroindustrial nu se rezumă doar la produsele alimentare, domeniu exclusiv al sectorului agroalimentar, ci include și toate sectoarele paralele pentru dezvoltarea resurselor agroalimentare.</p>

<p>La art. (3) Noțiuni principale</p> <p>-propunem noțiuni clare pentru <i>Producția Primară și Prelucrarea finită</i> după cum sunt stabilite de Reg. UE 178/2002 sau Legea 306/2018 R. Moldova pentru a cuprinde tot lanțul valoric , transportarea produselor alimentare cu regim special, si utilizarea subproduse de origine animală nedestinate consumului uman;</p> <p>producția primară” înseamnă producția, creșterea sau cultivarea produselor primare, incluzând recoltarea, mulsul și producția de animale de crescătorie înainte de abatorizare. Ea include, de asemenea, vânțatoarea și pescuitul, precum și colectarea produselor de la animale și plante sălbatice;</p> <p>„etapele de producție, prelucrare și distribuție” înseamnă oricare etapă, inclusiv importul, începând cu și incluzând producția primară a unui produs alimentar și terminând cu și incluzând depozitarea, transportul, vânțatoarea sau furnizarea sa către consumatorul final și, atunci când este cazul, importul, producția, fabricarea, depozitarea, transportul, distribuția, vânțatoarea și furnizarea hranei pentru animale utilizarea subproduse de origine animală nedestinate consumului uman;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Deoarece preluarea acestei noțiuni din Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor, nu este corect, deoarece:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Noțiunile stabilite la art.2 din Legea 306/2018 sunt pentru implementarea acelei legi și nu pentru domeniul de subvenționare a agriculturii; 2) Dacă aceste două legi ar reglementa același domeniu, anumi de ce trebuie de dublat noțiunea? 3) Care este sensul de definit o noțiune, dacă aceasta nu va fi utilizată în textul legii? <p>Nu se acceptă.</p> <p>Întrucât definiția propusă în mare parte reprezintă o reproducere a noțiunii de „lanț alimentar” definită în Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor. Avind în vedere că actele normative se constituie, într-un sistem care se influențază reciproc, nu se consider justificat reproducerea acestei în proiectul de Lege.</p> <p>Mai mult ca atât, definiția propusă pune accent pe siguranța alimentară, care excede obiectului de reglementare a proiectului de lege.</p> <p>Nu se acceptă,</p> <p>a se vedea în DEX: Semifabricat - (Produx) cu un anumit grad de prelucrare, care se livrează altei secții sau altei întreprinderi pentru a fi prelucrat în continuare în vederea obținerii unui produs finit.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunea a fost ajustată.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Deoarece această denumire ține de legislația specifică domeniului siguranța alimentelor.</p>
<p>Noțiunea de <i>Semifabricate</i>, de exclus este o traducere din rusa „polufabricat”.</p> <p>Noi avem conform limbajului legislația alimentară <i>preparate</i>, și sau <i>ingrediente alimentare</i> utilizate pentru fabricația produselor alimentare.</p> <p><i>Preț de referință</i> cum și cine stabilește prețul de referință (Regulament Procedură Generală);</p> <p>Se propune de introdus noțiunea de OSA (operator sectorul alimentar).</p> <p>“<i>Operator în sectorul alimentar</i>” înseamnă persoanele fizice sau juridice care răspund de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul întreprinderii cu profil alimentar aflată sub controlul lor.</p>	<p>Se acceptă conceptual.</p> <p>Propunere se înscrie în termenul de modernizarea lanțului agroalimentar</p>
<p>La art.2 pun. (2) a) se completează si utilizarea deșeurilor alimentare conf. Legii 129 /2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman si HG 11/2022.</p>	

<p>La art. 4 După cuvântul 1) Fermierii, OSA (operatorii din sectorul alimentar) de altfel nu este clar cine sunt beneficiarii Fondului Național de Subvenționare, dacă se face referință la industrializare, industria alimentară, atunci Operatorul din sectorul alimentar trebuie să facă parte și să acesse acest Fond inclusiv pentru a implementa art. (1) din proiectul înaintat.</p>	<p>Nu se acceptă. Deoarece această denumire ține de legislația specifică domeniului siguranța alimentelor.</p>
<p>La sub. c) ce fel de indicatori (calitativi, cantitativi ...)? La art. (10) sub. 2)-ale aplicării sistemelor de calitate pentru produsele agricole și alimentare, de înlocuit cu SMAS (Sistemul de Management al Siguranței alimentelor) a se vedea Comunicări și informații (UJ) 2022/C355/01 Comunicare a Comisiei privind punerea în aplicare a sistemelor de management al siguranței alimentare cuprinzând bunele practici de igienă și procedurile bazate pe principiile HACCP, inclusiv facilitatea/flexibilitatea punerii în aplicare în anumite întreprinderi cu profil alimentar</p>	<p>Nu este clară obiectia. Nu se acceptă. În procesul de subvenționare conform normelor UE se aplică sistemele de calitate recunoscute la nivel național și UE. Pentru a nu omite un oarecare sistem, proiectul prevede la general aplicarea sistemelor de calitate pentru produsele agricole și alimentare, care se vor aplica și respecta conform legislației speciale în vigoare.</p>
<p>La art. (12) se propune un punct 6) Aprobă Strategia de Dezvoltare Națională agricolă (SNDAR). La art. (13) se propune excluderea stabilește plafonul maxim per măsură și perioada de implementare a acesteia; stabilește plafonul pentru subiectul subvenționării per măsură și per an de subvenționare; costurile investiționale pentru unele proiecte se estimează la zeci de milioane (calculul pentru unele sectoare se regăsesc în Strategia pentru securitatea alimentară sau le putem anexa studiile elaborate de asociațiile de Profil cu suportul Agenției de Investiții)/ Se propune subvenționarea pe proiect investițional nu mai mult de 50% per beneficiar după principiul „<i>primul venit primul servit</i> „.</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul reglementează normele generale ale politicii statului de subvenționare în agricultură și mediul rural. Nu se acceptă. În scopul realizării obiectivelor și priorităților sectoriale, MAIA stabilește plafoane pe măsuri și determină perioada de implementare.</p>
<p>a) aprobă metodologia de determinare a prețurilor de referință, CUM ??? Procedura Generală ??? La art. (15) Distribuția/redistribuirea mijloacelor Fondului Național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural între formele și măsurile de subvenționare se aprobă de organul central de specialitate. N-ar fi mai util redistribuirea sa o asigure AIPA în baza cererilor de solicitare pentru a exclude influența politică și a debirocratiza în termeni procesul, dat fiind faptul, ca legea Bugetului presupune rambursarea banilor nevalorificați la buget de stat.</p>	<p>Nu este clară obiectia. Nu se acceptă. Necesitatea de dezvoltare sectorială se stabilește de MAIA, iar competența AIPA este de a gestiona corect mijloacele financiare din FNDAMR.</p>
<p>La art. (16) susținem majorarea cheltuielilor de administrare, în conformitate cu Bugetul anual de cheltuieli în dependența de sarcini și obiectivele AIPA, elaborat de AIPA.</p>	<p>Nu este clară obiectia.</p>
<p>La art. (18) a) deține un proiect investițional; pentru unele măsuri, dar și pentru unii beneficiari de talie mică, iar Accentul Programului de Guvernare sunt puse</p>	<p>Nu este clară propunerea/obiectia.</p>

<p>pe dezvoltarea afacerilor mici si mijlocii, diminuarea barietelor birocratice „Vremuri Bune”, propunem asigurarea subvenționării la nivel de concept și sau define un concept de investiții, mă refer la Exploatații si procesare sectorul produse de origine animaliera la scara mica, din practica am înțeles ,ca li se da foarte greu toate aceste cerințe de formarea dosarelor +ele generează si costuri mari , iar de investiții avem nevoie încă ieri.</p> <p>Aceiași recomandare pentru Art. (19) pun. 2 sub. a) Concept de proiect pentru la scara mică. Art. (20) pun. 2) Sub.b).</p> <p>La art. (21), pun. 2) sub. b) Aprobata prin Ordinul MAIA competenta ministerului sau la propunerea MAIA.</p> <p>La art. (22) despre care înlesniri merge vorba (stabiliți clar in ce criterii poate interveni Guvernul</p> <p>a) La art. (24) se solicită excluderea sub. (e) bunurile depuse în activitățile agricole și lucrările realizate în orașul Chișinău și orașul Bălți; In cele menționate mai sus și în conformitate cu Strategia securitatea Alimentară 2023-2030 , angajamentelor privind (SPS) și mediu , stanul ar trebuie sa ofere și să încurajeze fără discriminare accesul la Modernizarea întreprinderilor funcționale ,daca OSA își dorește să investească în infrastructura calității , îmbunătățirea indicatorilor de mediu (apa,sol,aer). Totodată sar exclud practicile neloiale în raport cu OSA din mun. Chișinău și Bălți, deoarece Proiectul în sine stabilește filtre pentru accesarea Fondului.</p> <p>Sistemul Informațional Integrat Agricol</p> <p>La art. 32 Nu am găsit nici o HG de Guvern ,care ar presupune cel puțin teoretic termeni (calitativi) surse și termenul limită de adoptare și implementare. Se solicită excluderea acestui articol și referințele la el pe tot parcursul Proiectului.</p>	<p>Nu este clară redacția propunerii</p> <p>Nu este clară redacția propunerii</p>	<p>Reieșind din necesitățile și prioritățile sectorului.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul prevede subvenționarea în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, dar nu pe afacerile efectuate în orașele Bălți și Chișinău.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Articolul a fost modificat și prevede crearea Sistemului Integrat de Administrare și Control, conform Articolul 66 din Regulamentul UE 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013.</p> <p>Se acceptă.</p>	<p>În continuare pledăm pentru o dezvoltare durabilă a sectorului agroalimentar, predictibilitatea în afaceri este cel mai important pilon, pentru atragerea investițiilor. În contextul instabilității la Hotar, criza energetică, criza economică din regiune (procese inflaționiste în derulare, și limitarea cailor de logistică pentru aprovizionare și distribuție, mai degrabă pledam pentru aplicarea acestui proiect de Lege pilotat pe anumite zone din R. Moldova în 2023.</p> <p>Fiecare investiție în situația actuală este un risc major , menirea stanului mai degrabă este , ca sa diminueze aceste riscuri prin reglementări bine ghidate și doar în cazul când nu există un cadru legal să intervină. R. Moldova totuși are un regulament ,prin care se poate interveni prompt în situațiile critice cu care ne confruntăm și sași implementeze obiectivele prevăzute de strategia securitatea alimentară 2023-2030.</p>
---	---	--	---	--

<p>Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct” în urma examinării proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural avizează pozitiv proiectul menționat. În același timp propunem să fie analizate unele propuneri de ajustare la articolul 10, articolul 24 și articolul 26 din proiect, după cum urmează: Articolul 10, aliniatul (2) se expune în următoare redacție: (2) „ Subvențiile se acordă în condițiile respectării asolamentului, protejării solului, bunei utilizări a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție, ale aplicării sistemelor de management a calității pentru produsele agricole și siguranței alimentelor, respectării regulilor de agromediu, prin implementarea și menținerea standardelor internaționale”.</p>	<p>Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct” în urma examinării proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural avizează pozitiv proiectul menționat. În același timp propunem să fie analizate unele propuneri de ajustare la articolul 10, articolul 24 și articolul 26 din proiect, după cum urmează: Articolul 10, aliniatul (2) se expune în următoare redacție: (2) „ Subvențiile se acordă în condițiile respectării asolamentului, protejării solului, bunei utilizări a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție, ale aplicării sistemelor de management a calității pentru produsele agricole și siguranței alimentelor, respectării regulilor de agromediu, prin implementarea și menținerea standardelor internaționale”.</p>	<p>Nu se acceptă. Principiul asumării responsabilităților de către subiecții subvenționați prevede un conglomerat de condiții pentru care nu pot fi stabilite condițiile de implementare și menținere a standardelor internaționale, astfel, ”Subvențiile se acordă în condițiile asumării responsabilității privind respectarea asolamentului, protejării solului, bunei utilizări a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție, ale aplicării sistemelor de calitate pentru produsele agricole și alimentare, respectării regulilor de agromediu.”</p>
	<p>Articolul 24, aliniatul (1) litera b) se expune în următoare redacție: b) „să întrețină bunul subvenționat în conformitate cu standardele internaționale din domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, aspectelor sociale, asigurării securității și sănătății în muncă, siguranței alimentelor, sănătății și bunăstării animalelor și a plantelor”.</p>	<p>Nu se acceptă. Subiectul subvenționării este obligat să întrețină bunul subvenționat în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, siguranței alimentelor, sănătății și bunăstării animalelor și a plantelor stabilite la nivel național. La momentul când se vor aloca mijloace financiare din fondurile UE se vor prevedea și respectarea condițiilor stabilite de UE.</p>
	<p>Articolul 26, aliniatul (2) litera c) se expune în următoare redacție: c) „verifică existența elementelor stabilite față de cerere, conform formularelor de modelul aprobat de către organul central de specialitate și la necesitate oferă consultanță depunătorului de cerere la subvenționare”.</p>	<p>Nu se acceptă. AIPA nu oferă servicii de consultanță. Pentru servicii de consultanță MAIA va selecta Organizații care vor presta servicii de consultanță și consiliere în agricultură și mediul rural.</p>
	<p>Articolul 26, aliniatul (2), litera d) se expune în următoare redacție: d) „verifică respectarea condițiilor generale și specifice de eligibilitate și condițiile de plată, și la depistarea unor abateri de la sumele indicate în cerere informează imediat depunătorul cererii de subvenționare prin telefon sau email”. Aceste modificări, după părerea membrilor pot îmbunătăți procesul de comunicare și eliminare a eventualelor erori în întocmirea și depunerea dosarelor de subvenționare</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile privind informarea și notificarea sunt prevăzute de Codul administrativ.</p>
<p>Federația Națională a Agriculturilor din Republica Moldova</p>	<p>Lipsă de propuneri</p>	
<p>Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „UniAgroProtect”</p>	<p>Lipsă de propuneri</p>	
<p>Federația Națională a Fermierilor din Moldova</p>	<p>Lipsă de propuneri</p>	
<p>Asociația Patronală ”Alianța Lanțului Valorice în Agricultură</p>	<p>Lipsă de propuneri</p>	

<p>Ecologică din Moldova” (MOVCA)</p>	<p>Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, elaborat în scopul eficientizării procesului de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural existent.</p>	<p>Nu se acceptă. Conform art. 12 lit. d) Guvernul stabilește plafonul pentru subiectul subvenționării în cadrul unei forme de subvenționare.</p>
<p>Rețeaua Națională LEADER nr. 01 din 26 ianuarie 2023</p>	<p>Din punct de vedere conceptual susținem intenția autorului proiectului de lege de a avea un cadru normativ simplificat și mai flexibil, care reglementează principiile de subvenționare în domeniul agriculturii și mediului rural. Totuși, ne exprimăm îngrijorarea cu privire la lipsa unei prevederi concrete în noul proiect de lege, care să stabilească proporția procentuală din FNDAMR destinată susținerii măsurilor de dezvoltare rurală și în special pentru implementarea Programului LEADER. Or, Legea 276/2016, care urmează să fie abrogată, în virtutea art. 23, alin. (11), oferă un cadru mai clar cu privire la aceste proporții procentuale (pentru Programul LEADER fiind oferite 5%), aspect pentru păstrarea căruia pledăm și în conținutul noii legi.</p> <p>Pe lângă comentariile conceptuale sus-menționate, propunem următoarele: La Art. 1), propunem excluderea alineatului (2) „Prezenta lege nu privează statul de dreptul de a acorda o atenție deosebită dezvoltării agriculturii și îmbunătățirii calității vieții în mediul rural”.</p> <p>Considerăm că această prevedere conferă legii o încălcată inutilă, deoarece nu conține nimic inovator, ci doar consemnează o chestiune logică și evidentă.</p>	<p>Nu se acceptă. Această prevedere specifică faptul, că statul poate acorda atenție dezvoltării agriculturii și îmbunătățirii calității vieții în mediul rural și prin alte mecanisme.</p>
	<p>La Art. 2), alineatul (1) propunem ca după cuvintele „Prezenta lege are ca scop” să fie adăugată sintagma: ”stabilirea principiilor de subvenționare pentru realizarea următoarelor priorități:”</p> <p>Argumentăm prin faptul că legea reprezintă un document care stabilește anumite principii și reguli de subvenționare și anume în acest scop este elaborată. Legea în sine nu este în stare să asigure realizarea priorităților stipulate la litera a), b) și c) la Art. 2), alineatul (1), deoarece pentru asigurarea realizării acestora este necesar să fie adoptate încă un șir de acte normative, să fie depus un efort de durată și realizate activități de către diferiți actori implicați în acest domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă. Art. 1 prevede obiectul de reglementare a proiectului de lege, iar art. 2 prevede scopul legii.</p>
	<p>La Art. 2), alin. (1), litera c) propunem înlocuirea sintagmei „îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural” cu sintagma „asigurarea dezvoltării teritoriale echilibrată a economiilor și comunităților rurale, inclusiv prin crearea de locuri de muncă și menținerea celor existente”.</p> <p>Susținem intenția autorului proiectului de lege de a se alinia la prioritățile principale ale PAC și în acest context observăm că primele două priorități ale PAC sunt exprimate la litera a) și litera b) a proiectului de lege, însă a</p>	<p>Se acceptă. Art. 2 : alin (1) lit c) va avea următorul cuprins: ”c) dezvoltarea socioeconomică rurală durabilă”;</p> <p>alin (2) lit h) a fost completată și va avea următorul cuprins:</p>

	<p>treia prioritate este redată incomplet. Având în vedere că Republica Moldova implementează abordarea LEADER în calitate de instrument al politicii publice de dezvoltare rurală finanțat din sursele FNDAMR, dar LEADER reprezintă un mecanism de dezvoltare teritorială echilibrată a zonelor rurale, considerăm că modificarea propusă este argumentată și prin faptul că statul nostru posedă mecanisme pentru asigurarea realizării tuturor celor trei priorități ambițioase ale PAC.</p> <p>La Art. 2), alin. (2) lit. b) propunem înlocuirea sintagmei „inputuri și outputuri” cu o sintagmă cu același conținut și sens, dar în limba de stat, dacă acest lucru este posibil și nu știrbește obiectivitatea și principalitatea expresiei în sine.</p> <p>Având în vedere că legea trebuie să fie clară pentru cetățenii Republicii Moldova și elaborată în limba de stat, considerăm că prezența sintagmei „inputuri și outputuri” poate genera o dificultate de înțelegere deplină a respectivei prevederi.</p> <p>Referitor la conținutul Art. 4), formula de clasificare a categoriilor de fermieri trezește semne de îngrijorare. Ne referim la capacitatea fermierilor micro și mici de a concura pentru obținerea subvențiilor din partea statului, deoarece cifra anuală de afaceri de 18 milioane de lei în cazul fermierilor micro și respectiv 50 de milioane de lei pentru categoria fermierilor mici nu exprimă realitatea economică și contextul din țara noastră. Aplicând formula propusă, în categoriile „fermieri micro” și „fermieri mici” vor intra de fapt și actualii fermieri mijlocii și fermieri mari, iar fermierii cu adevărat micro și mici vor trebui să facă față concurenței cu cei mijlocii și mari. Marjele propuse sunt extrem de largi, iar spațiul încadrare a unei sau alte întreprinderi în una din aceste categorii riscă să aducă, în timp, prejudicii inițiativelor mici, prin oportunități inechitabile în bază de cifra de afaceri și potențialul economic real al întreprinderilor. Astfel, considerăm că pentru categoria „fermier micro” cifra de afaceri anuală de până la 5 milioane de lei este mai aproape de realitate.</p> <p>În aceeași ordine de idei, considerăm importantă revizuirea acestor prevederi, deoarece acestea vor produce un impact asupra mai multor programe de finanțare a fermierilor, inclusiv asupra programelor partenerilor de dezvoltare, care se ghidează de legislația țării în elaborarea acestora.</p>
	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 2), alin. (2) lit. b) a fost completat.</p>
	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Clasificările sunt în corespundere cu legislația națională și UE.</p> <p>Fermierii micro se încadrează la noțiunea de fermier micro, deoarece clasificarea prevede sintagma ”cel mult” și nu plafon minim.</p>
<p>”h) dezvoltarea echilibrată a teritoriilor din mediul rural prin implicarea comunității locale în dezvoltarea rurală,”</p>	

	<p>La Art. 27), alin. (3), după sintagma „a proiectelor” propunem excluderea sintagmei „în cadrul grupului de acțiune locală”.</p> <p>Considerăm că sintagma este de prisos, deoarece enunță un fapt logic și anume că grupurile de acțiune locală desfășoară apelurile de proiecte doar pe teritoriul propriu. Această condiție este reglementată clar atât de conținutul Legii nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală cât și de HG nr. 277/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor în avans pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La Art. 27, alin. (5), după sintagma „subvenționării”, propunem adăugarea sintagmei „despre”.</p> <p>Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova susține conceptul proiectului de lege privind subvenționare în agricultură și mediul rural și exprimă dorința și disponibilitatea de a munci în continuare alături de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare rurală în Republica Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se cadrează în acest alineat.</p>
<p>Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale AIPA</p>	<p>Lipsă de propuneri</p> <p>Lipsă de propuneri</p>	<p>Proiectul a fost elaborat, consultat și ajustat în comun cu AIPA</p>
<p>A.P.F.L. „Speranța-Con” nr. 129 din 30 ianuarie 2023</p>	<p>Referitor la ultima versiune al noului proiect de Lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural dorim să menționăm următoarele.</p> <p>Formulara actuală a pct.2, alin. (1), art. 4 al proiectului prenotat: “persoane juridice sau fizice care desfășoară activitate în mediul rural sau activitate agricolă, alții decât fermierii” induce o doză mare de neclaritate și ambiguități.</p> <p>Principalii procesatori de fructe și legume își desfășoară activitatea în mediul urban, deoarece mediul rural pur și simplu nu poate oferi infrastructura necesară activității de procesare.</p> <p>Pe de altă parte, conform acestei formulări, subiect al subvenționării poate deveni orice agent economic, indiferent de genul său de activitate, dar care activează într-o localitate rurală.</p> <p>Mai mult, obligativitatea activității în mediul rural, consfințită prin lege, ar putea fi folosită de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură ca temei pentru respingerea cererilor cu privire la subvenționare parvenite de la procesatorii autohtoni.</p> <p>Conștientizăm că politica statului în domeniul agriculturii este îndreptată spre dezvoltarea mediului rural, însă nu putem admite ca din cauza unei</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Procesatorii se încadrează la pct. 2, alin. (1), art. 4 al proiectului prenotat: “persoane juridice sau fizice care desfășoară activitate în mediul rural sau activitate agricolă, alții decât fermierii”.</p> <p>Condițiile la art. 18, 19 și 21 nu prevede expres implementarea proiectului în mediul rural, astfel procesatorii sunt eligibili în cadrul acestor forme de subvenționare.</p>

	<p>formulări ambigue, întreaga industrie de procesare a fructelor și legumelor să fie exclusă din lista subiecților subvenționați.</p> <p>Argumentele respective au fost invocate în repetate rânduri, atât prin scrisori oficiale către Minister, cât și în cadrul dezbaterilor publice pe marginea proiectului dat de Lege. Cu părere de rău, constatăm că ele nici măcar nu au fost incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de Lege în cauză.</p> <p>În concluzie, insistăm ca pct. 2, alin. (1), art. 4 al proiectului prenotat să aibă următoarea formulare: "persoane juridice sau fizice care desfășoară activitate agricolă, alții decât fermierii".</p>	
REAVIZARE		
<p>Biroul Politici de Reintegrare nr. 04-78-1237 din 06.02.2023</p>	<p>Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022), intervenim cu propunerea de expunere a textului literii a) de la art. 22 alin. (1) din proiect, în următorul conținut:</p> <p>„a) vizează subiecții înregistrați la autoritatea competentă a Republicii Moldova și care au relații fiscal-bugetare în conformitate cu cerințele legislației naționale în vigoare, ce dețin terenuri în localitățile din raionul Dubăsari, inclusiv amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol”.</p> <p>Modificările propuse vor contribui la sprijinirea fermierilor ce posedă, folosesc sau au în proprietate terenuri agricole în localitățile de pe malul stîng al raionului Dubăsari, în perimetrul controlat de către autoritățile constituționale (Cocieri, Coșnița, Doroițaia, Molovata Nouă, Pîrîta), a căror loturi se extind și după traseul Rîbnița-Tiraspol și care sunt afectați în mod constant de provocările artificial generate de către pretinsele structuri din raioanele de est ale țării.</p>	<p>Lit. a), alin. (1) se exclude.</p>
<p>Ministerul Educației și Cercetării nr. 08-09/560 din 06.02.2023</p>	<p>Lipsa de propuneri și obiecții</p>	<p>-</p>
<p>Ministerul Mediului nr. 13-05/325 din 10.02.2023</p>	<p>Lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>-</p>
<p>Ministerul Finanțelor nr. 09/2-09/1660 din 10.02.2023</p>	<p>lipsa obiecțiilor și a propunerilor</p>	<p>-</p>
<p>Ministerul Economiei nr. 06/2 – 349 din 07.02.2023</p>	<p>reiterează următoarele propuneri.</p> <p>1. La articolul 4 alin. (1):</p> <p>1) de exclus clasificarea fermierilor, deoarece aceasta nu se utilizează pe parcursul legii. În plus, clasificarea fermierilor pe categorii, fără a lua în considerare activele, este eronată în raport cu prevederile Manualului utilizatorului pentru definiția IMM-urilor, recomandat de Uniunea Europeană. Aceasta poate crea confuzii în clasificarea întreprinderilor agricole pe categorii și conduce la abordare greșită în cadrul aprobării cererilor de subvenții. În cazul când nu sunt luate în considerare activele, o întreprindere care se încadrează în categoria mijlocie (de ex., are 200 angajați și active în sumă de 100 mil. lei), dar cifra de afaceri este de 30 mil.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La formularea noțiunilor privind fermier micro, mic, mijlociu și mare s-a ținut cont de Recomandarea Comisiei Europene din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii stabilește „Astfel cum prevede Recomandarea 96/280/CE, plafoanele financiare și plafoanele de personal reprezintă limite maxime, iar statele membre, BEI și FEI pot fixa plafoane mai joase dacă doresc să își direcționeze măsurile către o anumită categorie de IMM-uri. În interesul simplificării administrative,</p>

<p>lei, deoarece a fost un an nefavorabil și volumul de vânzări a fost mic, conform clasificării din proiectul de lege nimereste în categoria fermierilor mici, deoarece nu se întrunesc cumulative ambele cerințe (numărul de angajați și cifra de afaceri). Acest fapt conduce la o concurență neloială între întreprinderile de aceeași categorie. Or, o întreprindere care deține active considerabile are o capacitate de recuperare mai mare, după un an nefavorabil, decât o întreprindere care nu deține active semnificative, respectiv, volumul de subvenții urmează a fi diferit.</p> <p>În același context, nu este argumentată definirea noțiunii de "fermier mare". Mai mult ca atât, îndeplinirea cumulativă a condițiilor pentru clasificarea fermierului în categoria de fermier mare este total eronată, având în vedere că o întreprindere care, de exemplu, are cel mult 249 angajați și vânzări mai mari de 100 milioane lei nu se va încadra nici la una din categoriile propuse prin proiectul de lege.</p>	<p>statele membre, BEI și FEI pot utiliza un singur criteriu – numărul de angajați – pentru punerea în aplicare a unora dintre politicile lor.”</p> <p>Având în vedere această recomandare, pentru direcționarea politicii de subvenționare Ministerul a fixat în proiectul de lege utilizarea doar a criteriului numărului de angajați și a cifrei de afaceri.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru această categorie de fermieri vor fi limitate subvențiile și se vor acorda pentru anumite măsuri.</p>
<p>2) articolul urmează a fi structurat în conformitate cu cerințele expuse în art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative:</p> <p>”(6) Alineatele sunt înseminate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt înseminate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte înseminate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, înseminate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză”.</p>	<p>Nu este clară obiectia.</p> <p>Articolul este structurat conform art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
<p>2. La art. 23 litera d) textul ”porțiunile de grant” de substituit cu textul „proiecte investiționale care au fost finanțate/subvenționate din alte surse”. În acest sens, menținem poziția expusă anterior referitoare la evitarea finanțării aceluiași proiect investițional din mai multe surse. Și anume, o „contribuție proprie” dintr-un proiect investițional deja finanțat și implementat nu ar trebui să servească drept contribuție proprie într-un alt proiect investițional care este depus pentru o formă de subvenționare (de ex., agentul economic aplică cu un proiect investițional în valoare de 5 mil. lei în cadrul unui program de suport, suma suportului financiar nerambursabil acordat este de 2 mil. lei, cu condiția cofinanțării proiectului cu o contribuție proprie echivalentă grantului aprobat. Astfel, ca rezultat sunt scosionate investiții în economie de cel puțin 4 mil. lei. În acest caz, considerăm oportun calcularea subvenției din suma excedentară de 1 mil. lei). Ajustarea modelului de finanțare va asigura sporirea eficacității gestionării fondurilor publice, precum și majorarea impactului în economie urmare a implementării proiectelor investiționale.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Sectorul agroindustrial este specific din puncte vedere al activității și vulnerabil la schimbările climatice, care în ultimii ani au loc tot mai des diverse tipuri de calamități. Pentru susținerea și dezvoltarea sectorului de a crește competitivitatea fermierilor atât în țară cât și în afara țării, statul trebuie să susțină sectorul agricol deoarece acest sector asigură securitatea alimentară și accesul la produse alimentare de calitate.</p> <p>Referitor la posibilitatea finanțării de mai multe ori al aceluiași proiect investițional sau a unei părți dintr-un proiect investițional, comunicăm că la calcularea subvenției porțiunea de grant se deduce.</p>
<p>3. La art. 26 alin. (6) de completat cu prevederi privind informarea solicitanților despre suspendarea/reluarea examinării cererilor. În temeiul comentariilor din Sinteza obiecțiilor și propunerilor, propunem completarea alineatului cu următorul text: ”despre suspendarea/reluarea examinării cererilor conform prevederilor prezentului alineat solicitantii de subvenții se informează prin intermediul paginii oficiale</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 26 alin. (6) a fost completat cu textul: ”Despre suspendarea/reluarea examinării cererilor conform prevederilor prezentului alineat solicitantii de subvenții se informează prin intermediul paginii oficiale</p>

<p>nr. DJ-06/57 - 221 din 09.02.2023</p>	<p>se informează prin intermediul paginii oficiale a AIPA în termen de 10 de zile din data suspendării/reluării examinării”.</p>	<p>a Agenției în termen de 10 de zile din data suspendării/reluării examinării.”</p>
<p>Consiliul Concurenței nr. DJ-06/57 - 221 din 09.02.2023</p>	<p>1. Proiectul de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, propune acordarea subvențiilor din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru fermieri, persoanele juridice sau fizice care desfășoară activitate în mediul rural sau activitate agricolă, alții decât fermierii, grupurile de acțiune locală, organizații din domeniul cercetării și inovării, instituții de învățământ și asociații ale utilizatorilor de apă pentru irigații.</p> <p>2. În acord cu art. 8 alin. (1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, orice intenție de a acorda un ajutor de stat sau de a modifica un ajutor existent în baza unui proiect de act juridic trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței de către furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat, cu excepția ajutorului de minimis și a ajutoarelor de stat prevăzute la art. 4.</p> <p>3. Prin urmare, măsurile de sprijin prevăzute de proiectul de lege, care nu cad sub incidența anexei 1 la Acordul privind agricultura Organizației Mondiale a Comerțului, ratificat prin Legea nr. 218/2001, ar putea fi calificate ca ajutor de stat reglementat de Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.</p> <p>Astfel, în vederea respectării normelor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, la etapa de elaborare a proiectelor de acte juridice pentru acordarea subvențiilor în sectorul agricol și mediul rural și la implementarea măsurilor de sprijin propuse prin proiect, care nu cad sub incidența anexei 1 la Acordul privind agricultura Organizației Mondiale a Comerțului, furnizorul/inițiatorul ajutorului de stat trebuie să notifice Consiliului Concurenței intenția de acordare a ajutorului de stat/schema de ajutor de stat, pentru a evalua compatibilitatea ajutorului de stat cu mediul concurențial normal sau, după caz, să raporteze măsurile de sprijin acordate.</p> <p>În urma examinării versiunii actuale a proiectului de lege, constatăm că autorul a acceptat parțial observațiile și recomandările înaintate. Astfel, au fost completate art. 12 și art. 13 din proiect cu norme suplimentare ce vizează atribuțiile Guvernului și ale organului central de specialitate în domeniul subvenționării și dezvoltării agriculturii și mediului rural. Cu referire la art. 14 din proiectul național, care stabilește atribuțiile Agenției de Plăți și Intervenții în Agricultură (AIPA), reiterăm necesitatea examinării suplimentare la nivel conceptual a acestora în vederea preluării normelor UE stabilite de art. 8 - 13 din Regulamentul 2021/2116/UE și de art. 1 din Regulamentul delegat (UE) nr. 907/2014. Potrivit abordării UE, agențiile de plăți și intervenții ale statelor membre sunt responsabile de gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la articolul 5 (2) și la articolul 6 din Regulament, adică de gestionarea independentă și controlul cheltuielilor din cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA) și Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR). De asemenea, art. 9</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Centru de Armonizare a Legislației nr. 31/02-69-1478 din 13.02.2023</p>	<p>Reiterăm că că, potrivit art.14 alin. (1) și (3) din Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98/2012, agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului. Astfel, Agenția de intervenție și Plăți pentru Agricultură, este autoritate administrativă în subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de gestionarea și controlul mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și celor provenite de la partenerii de dezvoltare. Pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>din Regulamentul 2021/2116/UE statuează că agențiile de plăți sunt „departamente sau organisme ale statelor membre” în privința cărora autoritatea competentă de nivel ministerial decide „acordarea, revizuirea și retragerea acreditării” (art. 8 (1) din actul UE). Deci, agențiile de plăți și intervenții ale statelor membre sunt autorități autonome, care sunt supuse acreditării de către autoritatea competentă ministerială (prevedere reținută de art. 13, alin. (3) din proiect, care stabilește acreditarea voluntară a AIPA), nefiind parte structurală subordonată a autorității competente, după cum stabilește proiectul național.</p> <p>Având în vedere cele expuse, conchidem că proiectul de lege, deși nu reprezintă un exercițiu de transpunere directă a normelor UE din domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, urmează a fi revizuit potrivit principiilor și normelor cadru statuate la nivel UE în Regulamentul 2021/2116 și Regulamentul delegat (UE) nr. 907/2014 în partea ce vizează asigurarea independenței activității și autonomiei funcționale a AIPA în raport cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</p>	<p>sau sfere din domeniile de activitate care îi sunt încredințate unui minister, în subordinea acestuia pot fi create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat. Prin prisma art. 32 alin. (1) din legea precitată, pentru realizarea unor funcții de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice. Reieșind din prevederile legale expuse, se consideră judicioasă reconsiderarea propunerii privind modificarea statutului juridic al Agenției, or instituția publică nu poate realiza funcții ce implică prerogative de putere publică.</p>
<p>Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 04-4/347 din 10.02.2023</p>	<p>Urmare a analizei sintezei obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor aferent proiectului de lege prenotat, CNPF menține poziția expusă în pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din scrisoarea nr. 04-4/226 din 28.01.2023, respectiv susține proiectul doar în condițiile avizului CNPF.</p> <p>Totodată reținem atenția că modificările mecanismului de depunere a cererilor de subvenționare existent (potrivit art. 32 alin. (9) din Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, la moment cererile se depun de către asigurator și nu de asigurat), va avea un impact negativ asupra calității dosarelor de subvenționare și reducerea interesului în contractarea asigurărilor subvenționate în agricultură.</p> <p>Totodată, întru protejarea intereselor legitime a fermierilor (achitarea despăgubirilor de asigurare în volum deplin, care să acopere integral daunele suportate), subliniem necesitatea reglementării prin lege a cuantumului franșizei.</p> <p>De asemenea, din analiza sintezei și proiectului anexat, se atestă că mențiunile din argumentările autorului proiectului privind acceptarea propunerilor (în speță la art. 7 alin. (2), art. 21 alin. (2) și art. 34) nu sunt transpuse în proiect.</p> <p>Suplimentar, CNPF anexează opinia Asociației Brokerilor de Asigurare-Reasigurare (ABAR) în contextul proiectului.</p>	<p>Nu se acceptă reglementarea franșizei în proiectul de lege prezentat spre avizare, deoarece este un contract civil și se lasă la discreția asiguratului de a avea posibilitatea negocierii franșizei pentru a obține o primă de asigurare micșorată.</p> <p>Reiterăm, că informația de interes public este reglementată de Legea 982/2000 privind accesul la informație, iar indicatorii de rezultat sunt prevăzuți în documentele de politici ale MAIA. Art. 8 alin. (2) a fost completat.</p>

**Unitatea Consolidată
pentru Implementarea și
Monitorizarea Proiectelor în
domeniul agriculturii
nr. G/1 din 31.01.2023**

Prin prezenta, Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul agriculturii, finanțate de Banca Mondială, în calitate sa de agenție de implementare a Proiectului Agricultură Competitivă în Moldova, în mod specific a componentei de creare a sistemului de gestionare a subproduselor de origine animală, nedestinate consumului uman, vine cu următoarele comentarii asupra proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural:

Printre subiecții enumerați la Articolul 4. Subiecții subvenționării, nu se regăsesc cei, ce se vor ocupa de colectarea, transportul și eliminarea subproduselor de origine animală, nedestinate consumului uman. Acești subiecți nu pot fi calificați nici ca fermieri, dar nici ca persoane juridice, ce desfășoară activități în mediul rural. De asemenea, activitățile din acest domeniu nu pot fi încadrate nici în activitățile agricole, conform definiției acestora de la art.3. Se propune completarea art.4 cu pct.7) cu următorul conținut:

„7) fermierii, fie operatorii care suportă cheltuieli legate de colectare, transport și/sau eliminare a subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman.”

În acest proiect de lege nu se poate identifica, nici direct, nici indirect, posibilitatea subvenționării activităților de colectare, transport și eliminare a subproduselor de origine animală, nedestinate consumului uman, fapt ce contrazice prevederile art.4 din Legea 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman, care stabilește în mod expres obligația statului de subvenționare a acestor activități. Propunem completarea Articolul 21. Plăți complementare, cu următoarele prevederi:

(3) Fermierii, fie operatorii care suportă cheltuieli legate de colectare, transport și/sau eliminare a subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman, beneficiază de plăți complementare în proporție de 100 % din valoarea costurilor curente suportate.

(4) Nu se subvenționează activitățile de eliminare a materialelor de categoria 3, prevăzute la art.16 din Legea 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate, nedestinate consumului uman.

La Articolul 25. Termenul de depunere și de examinare a cererii de subvenționare - cu referire la subvenționarea activităților de colectare, transport și eliminare a subproduselor de origine animală, nedestinate consumului uman, termenul de depunere trebuie să fie diferit - lunar. Se propune ca termenele de finalizare a procedurilor administrative pentru plățile complementare, destinate acoperirii cheltuielilor pentru transport și/sau eliminare a subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman să fie de cel mult 30 zile.

Nu se acceptă.

Propunerea nu se încadrează perfect în scopul prezentului proiect.

<p>Asociația Patronală a Avicultorilor din Moldova (<i>fnr din 01.02.2023</i>)</p>	<p>Solicităm ca termenul de depunere și de examinare a cererii de subvenționare (art. 25 din proiectul de lege, să rămână ca în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediul rural: 1 februarie – 31 octombrie.</p>	<p>Nu se acceptă. Reieșind din termenul actual, AIPA nu reușește examinarea și efectuarea plăților până la sfârșit de an, astfel persistă riscul de a nu valorifica FNDAMR și mijloacele financiare.</p>
<p>Asociația Brokerilor de Asigurare-Reasigurare (ABAR) (<i>fnr 06.02.23</i>)</p>	<p>În contextul prezentării spre consultări publice a proiectului de Lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-inițierea-consultarilor-publice-asupra-proiectului-de-lege-cu-privire-la-subvenționarea-in-agricultura-si-mediul-rural/9981), înaintăm propunerile noastre vizavi de modificările referitoare Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, parte a proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.</p> <p>Astfel, discutând cu mai mulți actori, din domeniul pieței asigurărilor, inclusiv cei care prestează servicii de asigurări în agricultură, scoatem în evidență o problemă, generată de legea nr. 183/2020, în redacția în vigoare la momentul, care duc la diminuarea interesului în practicarea acestui tip de asigurări.</p> <p>Astfel, conform prevederilor art. 30, alin. (3) din Legea nr. 183/2020, în redacția actuală, prima de asigurare include cheltuielile de gestionare ale asiguratorului, care nu pot constitui mai mult de 15% din valoarea primelor subscrise pe contract.</p> <p>Examinând prevederile legale, aferente asigurărilor, cu referire la cheltuielile de gestiune, nici un acte normativ nu definește clar ce înseamnă cheltuielile de gestionare, or Legea privind activitatea de asigurare sau de reasigurare nr. 92/2022, operează cu noțiunea de cheltuieli de achiziție, adică cheltuieli ocazionale de încheierea contractelor de asigurare. Ele cuprind atât cheltuielile direct imputabile, precum comisioanele de achiziție și cheltuielile de deschidere de dosar sau de acceptare a contractelor de asigurare în portofoliu, cât și cheltuielile indirect imputabile, precum cheltuielile de publicitate sau cheltuielile administrative legate de prelucrarea cererilor și de eliberarea polițelor de asigurare. Astfel, reieșind și din practica formată la nivel de piață a asigurărilor subvenționate în agricultură, cheltuielile de gestiune, în sensul Legii nr. 183/2020 includ și comisioanele de achiziție.</p> <p>Nici un act normativ, aferent domeniului asigurărilor nu stabilește careva limite în partea ce ține de cheltuielile de gestiune. Acestea sunt realizate în scopul acoperirii tuturor costurilor de asigurare, fără a afecta riscul asigurat preluat. Considerăm limitarea cheltuielilor de gestiune la 15%, drept abuzive, care creează practici nelobiale, în detrimentul principilor concurențiale și care favorizează doar anumite companii de asigurare.</p> <p>Pe de altă parte, se prezintă extrem de dificil încadrarea în aceste 15% a tuturor cheltuielilor de gestiune. În tabelul de anexat, sunt prezentate calculele costurilor estimate suportate de asiguratorii, intermediarii la</p>	<p>Se acceptă. Articolul 30 alineatul (3) din Legea nr. 183/2020 se propune a fi abrogat, întrucât depășesc limitele domeniului de reglementare al Legii și anume cel de stimulare a asigurării în agricultură, intervenind prin norma criticată de asociație în reglementarea activității companiilor de asigurare.</p>

	<p>gestionarea contractelor de asigurare a riscurilor în agricultură. Astfel, conform calculelor realizate prin consultarea și cu unele companii de asigurări, brokeri, în timp, pentru încadrarea în cota de 15% a cheltuielilor de gestiune din valoarea primelor brute subscrise, ar fi nevoie de subscrieri a primelor de asigurare subvenționată în agricultură în valoare de minim 10 mln lei, anual. În cazul unor subscrieri a primelor de asigurare sub această sumă, valoarea cheltuielilor depășesc cuantumul de 15%. De menționat că în practică, se prezintă extrem de complicat, chiar și în situația majorării subvenției din partea statului (70% din valoarea primei de asigurare), de a identifica un potențial în rândul fermierilor care ar dori să se asigure, acumulând astfel, volume mai mari de 10 mln lei. Conform datelor publice de pe pagina web a AIPA, pentru anul 2021, au fost solicitate subvenții pentru asigurări în agricultură în sumă de 47,7 mln lei, din care rezultă valoarea primelor subscrise în sumă de circa 68 mln lei, iar pentru 2022, 63,6 mln lei. Lei, din care rezultă valoarea primelor de asigurare subscrise de circa 90 mln lei. Astfel, ca urmare a aprobării subvenției în mărime de 70% din prețul primei de asigurare, constatăm o tendință de creștere a volumului asigurărilor în agricultură, ceea ce este bine, doar că încă insuficient pentru un sector sustenabil și durabil în timp.</p> <p>Pentru a face și mai dinamică și atractivă, nu doar reieșind din valoarea suportului financiar, oferit de stat, prin programele de subvenționare, este oportună revizuirea art. 31, alin. (4) din Legea nr. 183/2020, în sensul excluderii acestei norme, sau după caz majorarea până la cel puțin 30% a posibilității decontării cheltuielilor de gestiune.</p> <p>De menționat că această normă, scoate în evidență caracterul de constrângere, limitativ afectând posibilitatea și interesul unui număr mare de subiecți, companii, intermediari, în desfășurarea acestui gen de activitate, pe de altă parte creând premise pentru favorizarea unor companii, cu infrastructură, subdiviziuni și vânzări mari, inclusiv pe alte categorii de asigurări, a căror venituri, indirect, pot compensa, diminuea, cheltuielile în parametrii legali, pentru asigurări subvenționate în agricultură.</p>	<p>Agencia de Guvernare Electronică nr. 3007-27 din 14.02.2023</p>
	<p>Se acceptă.</p>	
	<p>Se acceptă.</p>	<p>1. Considerăm necesar ca în articolele în care este menționat Sistemul integrat de administrare și control și a subsistemelor aferente să se utilizeze denumirea unitară a acestuia, fie prin expunerea cu litere majuscule în formele expuse la art.3 noțiunea „Sistemul Informațional „Moldova LEADER IT Soft” (MLIS), fie în varianta utilizării literelor minuscule în formele indicate la art.13 alin.(2) lit. e) și art.27 alin.(1) ale proiectului.</p> <p>2. Insistăm cu privire la completarea art.12 cu atribuția Guvernului de aprobare a conceptului și regulamentului Sistemului integrat de administrare și control, în corelare cu dispozițiile art.22 lit. d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. În susținerea acestei obiecții, menționăm că Legea nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, care urmează a fi abrogată la data intrării în vigoare a proiectului de lege în</p>

cauză, conține norme care se referă la atribuțiile Guvernului de aprobare a modului de gestionare a Sistemului informațional integrat agricol, precum și a celei de aprobare a concepției sistemului informațional respectiv (a se vedea art.13 lit.e) și art.35 alin.(2) din Legea nr.276/2016). Prin urmare, considerăm că includerea în proiectul de lege a unei norme corespunzătoare actualizată la cadrul normativ și limbajul juridic din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), va asigura preluarea din Legea nr.276/2016 a normelor care și-au păstrat relevanța și necesită, în opinia noastră, a fi aplicate în continuare. Totodată, considerăm că prin această normă se vor evita unele confuzii de interpretare a art.13 alin.(2) lit.e) din proiectul de lege, care prevede atribuția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de asigurare a condițiilor necesare creării sistemului informațional în cauză, ce ar putea fi interpretată ca o derogare de la prevederile art.22 lit.c) și d) din Legea nr.467/2003.

Astfel, considerăm deficientă argumentarea autorului expusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiect, potrivit căreia atribuțiile Guvernului în domeniul sistemelor informaționale sunt prevăzute în Legea nr.467/2003. În context, este necesar să atragem atenția că Legea nr.467/2003 are o aplicabilitate generală în domeniul TIC și se referă în special la acele sisteme informaționale care sunt create la inițiativa autorităților administrației publice, instituirea cărora nu se reglementează prin alte legi. Pe de altă parte, proiectul de lege prevede reglementarea aspectelor care țin de domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural, care se referă inclusiv și la instituirea Sistemului integrat de administrare și control, iar corelarea normelor din proiect cu cele ale Legii nr.467/2003 este una necesară. Pornind de la argumentarea autorului proiectului, ar rezulta, spre exemplu, că și art.14 alin.(2) din proiect este unul inutil, or aprobarea de către Guvern a regulamentelor privind organizarea și funcționarea autorităților administrative din subordinea ministerelor este deja stabilită la art.15 alin.(1) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică de în această ordine de idei, considerăm necesar de completat art.12 cu lit.f) cu următorul cuprins: „f) aprobă conceptul și regulamentul Sistemului integrat de administrare și control.”.

3. În corelare cu dispozițiile art.72 alin.(2) din Legea nr.467/2003 și urmând logica argumentelor expuse supra, art.13 alin.(2) lit.e) urmează a fi expus în următoarea redacție: „e) asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemului integrat de administrare și control.”.

4. La întocmirea versiunii finale a proiectului, recomandăm autorului proiectului să examineze repet elementele care vor constitui Sistemul integrat de administrare și control și să art.31 alin.(2) de o manieră care să elimine caracterul limitativ al normei respective. În caz contrar, în eventualitatea în care Agenția de Intervenție și Pilați pentru Agricultură va dori dezvoltarea unor noi funcționalități în cadrul sistemului informațional

Se acceptă.

Se acceptă.

Art. 31 a fost completat cu alin. (3) cu următorul cuprins:

“(3) Prin derogare de la alin. (2), Sistemul Integrat de Administrare și Control poate conține și alte elemente necesare gestionării Fondului național de

<p>Ministerul Justiției nr. 04/1258 din 14.02.2023</p>	<p>menționat, aceasta va necesita introducerea unor modificări în viitoarea lege.</p> <p>Dispoziția de la art. 1 alin. (2), potrivit căreia „Prezenta lege nu privează statul de dreptul de a acorda o atenție deosebită dezvoltării agriculturii și îmbunătățirii calității vieții în mediul rural”, nu are caracter normativ și urmează a fi exclusă din proiect.</p> <p>La art. 2 alin. (2) lit. i) cuvintele „în special” se vor omite, fiind excedente în cazul dat.</p> <p>La art. 3 reiterăm necesitatea revizuirii noțiunii de „fermier” prin prisma prevederilor Legii nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), pentru a nu se confunda cu noțiunea de gospodăria țărănească/de fermier. În plus, conform dicționarilor explicative, termenul „fermier” se utilizează, în mod special, în raport cu persoană fizică.</p>	<p>dezvoltare a agriculturii și mediului rural sau altor fonduri alocate de partenerii de dezvoltare.”.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
		<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm, că termenul „fermier” reprezintă o noțiune generică care cuprinde toți subiecții care desfășoară activitate de întreținător în agricultură, iar „gospodăria țărăneasă” este o specie a acestei noțiuni generice. Deci, suntem în prezența unui raport: gen – specie. Caracterul „(de fermier)” utilizat în Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriilor țărănești indică apartenența gospodăriei țărănești la categoria (genul proxim) fermieri.</p> <p>Suplimentar, comunicăm, că pentru a ne alinia la normele UE, urmează să utilizăm aceleași noțiuni cum sunt prevăzute în Regulamentele UE, în cazul dat de art. 3 din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013.</p>
	<p>La art. 4, în mod repetat, remarcăm: în alin. (1), clasificarea fermierilor coincide cu clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii, stabilită la art. 5 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, se va revizui oportunitatea dublării normelor Legii nr. 179/2016, fiind posibil să se facă doar referință la prevederile legii enunțate;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm, că potrivit considerentului (7) din Recomandarea Comisiei Europene din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii stabilește</p> <p>„Astfel cum prevede Recomandarea 96/280/CE, plafoanele financiare și plafoanele de personal reprezintă limite maxime, iar statele membre, BEI și FEI pot fixa plafoane mai joase dacă doresc să își direcționeze măsurile către o anumită categorie de IMM-uri. În interesul simplificării administrative, statele membre, BEI și FEI pot utiliza un singur criteriu</p>

<p>- numărul de angajați - pentru punerea în aplicare a unora dintre politicile lor.”</p> <p>Având în vedere această recomandare, pentru direcționarea politicii de subvenționare Ministerul a fixat în proiectul de lege utilizarea doar a criteriului numărului de angajați și a cifrei de afaceri.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Rremarcăm, că norma a fost instituită pentru a permite Guvernului, la momentul adoptării măsurilor de subvenționare, acordarea unor condiții mai favorabile unor categorii de subiecți din cei prevăzuți la articolul 4 alineatul (1) din proiectul de Lege, cum ar fi de exemplu, tineri fermieri, femei fermieri. Altfel spus, aplicând un anumit criteriu de selectare, în cazul menționat mai sus vârsta sau sexul, Guvernul în funcție de anumite politici, va putea direcționa centrat pe subiect măsurile sale de sprijin.</p> <p>De asemenea, nu pot fi reținute argumentele din Constituție, întrucât acestea nu se opun posibilității ca Parlamentul prin Lege să împuternicească Guvernul să adapteze anumite măsuri pentru un anumit grup, identificați după anumite criterii obiective, în cadrul subiecților prevăzuți în Lege.</p> <p>Or, din punct de vedere practic, este dificil de anticipat criteriile pe care Guvernul le va putea aplica pentru conturarea și identificarea grupului în cadrul subiecților de drept pentru care va stabili măsuri dedicate nemijlocit lor.</p> <p>Pe de altă parte, neadaptarea anumitor măsuri la specificul anumitor grupuri din cadrul subiecților de drept, le fac neattractive pentru aceștia din urmă, iar actul normativ devine în sine o sursă de inechitate. De exemplu, una din condițiile legii și actelor normative în domeniul subvenționării este existența unui minim de investiții, care pentru fermierii mari reprezintă o condiție tolerabilă, pe când fermierii mici sau micro nu vor putea să respecte acest minim de investiții. Deci, se impune ca pentru aceste grupe de subiecți din cadrul fermierilor, să fie adaptată condiția minimului de investiții. În lipsa, normei propuse, Guvernul nu va putea adapta măsurile, astfel încât de acestea să beneficieze proporțional toți cei care fac parte dintr-o anumită categorie de subiecți.</p>	<p>alin. (2), conform căruia „Guvernul poate identifica în cadrul subiecților subvenționării anumite tipuri de subiecți pentru care stabilește măsuri/submăsuri și condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor.” nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice, nefiind clară procedura de selectare a subiecților și modul de stabilire a condițiilor mai favorabile. Totodată, prin norma propusă se admite instituirea unui tratament diferențiat a unor categorii de subiecți în raport cu alții. Mai mult, în măsura în care condițiile de acordare a subvențiilor sunt stabilite în lege, Guvernul printr-un act normativ ierarhic inferior nu le va putea substitui, or, potrivit art. 3 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.</p>
---	---

<p>De altfel, întrucât măsurile de subvenționare se adoptă prin acte normative, acestea de asemenea vor fi supuse expertizei anticorupție.</p> <p>Se acceptă.</p>	
<p>La art. 8 se va utiliza uniform termenul referitor la autoritatea administrației publice centrale.</p> <p>La art. 12 lit. b), conform căreia Guvernul „aproba criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, semnalăm că nu este clar scopul acreditării în cazul unei autorități administrative din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care conform competenței funcționale, stabilite prin lege, este responsabilă de gestionarea și controlul mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și celor provenite de la partenerii de dezvoltare. În context, menționăm că Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro. Criteriile respective trebuie să vizeze patru domenii de bază: mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea.</p> <p>Totodată, conform Raportului de audit de acreditare a Agenției din anul 2022, efectuat de experții din cadrul Proiectului TWINNING în cadrul componentei ”Sprijin suplimentar pentru agricultură, dezvoltare rurală și siguranța alimentară în Republica Moldova”, se recomandă ajustarea structurii organizatorice și divizarea funcțiilor principale pentru a corespunde unei agenții de plăți, conform anexei I la Regulamentul delegat (UE) nr. 907/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>La momentul de față AIPA are peste 70 de proceduri interne aprobate cu suportul experților străini, cum ar fi: recepționare, administrare, autorizarea plăților, verificare în teren, contabilizare și executarea plăților, depunerea on-line, arhivare, utilizarea sistemelor IT și altele.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Alin. (5) după cuvântul ”gestiune” a fost completat cu cuvintele ” din lipsa mijloacelor financiare”.</p>	<p>La art. 12 lit. b), conform căreia Guvernul „aproba criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, semnalăm că nu este clar scopul acreditării în cazul unei autorități administrative din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care conform competenței funcționale, stabilite prin lege, este responsabilă de gestionarea și controlul mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și celor provenite de la partenerii de dezvoltare. În context, menționăm că Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro stabilește dispozițiile de bază privind acreditarea agențiilor de plăți și a organismelor de coordonare, obligațiile agențiilor de plăți în ceea ce privește intervenția publică, gestiunea financiară și procedurile de verificare, garanțiile și utilizarea monedei euro, în cazul în care la nivel național se prevede posibilitatea atribuirii gestiunii financiare, în sensul Regulamentului enunțat, mai multor agenții de plăți și organismelor de coordonare, pe când, conform legii propuse, în scopul gestionării și controlului mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, se prevede crearea unei singure agenții de plăți cu statut de autoritate administrativă în subordinea organului central de specialitate (observație valabilă și pentru art. 13 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din proiect).</p>
<p>La art. 14 alin. (1) lit. e) se vor specifica procedurile interne avute în vedere</p>	
<p>La art. 15 se va redacta corespunzător alin. (5), în vederea reglementării clare în cazul cererilor de subvenționare recepționate și neachitate.</p>	
<p>La art. 18 alin. (3) se va renumera ca lit. d) în cadrul alin. (2), întrucât stabilește una din condițiile pentru acordarea plății post-investiție.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>La art. 24 alin. (2) se va revizui referința la lit. b) din alin. (1), întrucât, urmare definitivării proiectului, alin. (1) a fost completat cu o literă nouă, iar lit. b) din varianta inițială a proiectului a devenit lit. c).</p> <p>Art. 25 alin. (3) după cuvintele „de specialitate” se va completa cu textul „prevăzut la alin. (1)”, în vederea concretizării normei</p> <p>La art. 26: în alin. (1) cuvintele „legal al” se vor exclude, fiind excedente în cazul dat;</p> <p>la alin. (2) lit. b) se va reformula în felul următor: „b) verifică dacă solicitantul este subiectul prezentei legi”, din motivul că cererea poate fi depusă și de către reprezentantul solicitantului, care nu poate fi subiectul legii.</p> <p>În aceeași ordine de idei, se propune următoarea redacție a lit. a) din alin. (10): „a) solicitantul nu este subiectul măsurii de subvenționare.”</p> <p>Totodată, în același alineat (alin. (10)) reiterăm necesitatea excluderii cuvintelor „în tot”, întrucât sunt excedente.</p> <p>Având în vedere că la art. 34 se propune modificarea Legii nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, astfel asigurând aducerea în conformitate cu legea nouă privind subvenționarea în agricultură și mediul rural a altor acte legislative conexe, norma de la art. 34 se va plasa la art. 33 „Organizarea executării” ca alin. (2), respectiv unicul alineat din art. 33 se va numerota ca alin. (1), iar lit. c) din acest articol se va omite.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Central Național Anticorupție nr. 06/2/2606 din 16.02.2023</p>	<p>Prin urmare, coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Art.4 alin.(2) Articolul 4. Subiecții subvenționării [...] (2) Guvernul poate identifica în cadrul subiecților subvenționării anumite tipuri de subiecți pentru care stabilește măsuri/submăsuri și condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Prevederile citate supra, înștiințuie prerogativa Executivului, întru delimitarea unilaterală a unor categorii distincte de subiecți care vor beneficia de măsuri/submăsuri și condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor. În context, se remarcă faptul că, proiectul nu reglementează circumstanțele în care organul colegial este îndreptățit de a face uz de prerogativa în speță și criterii pertinente utilizate în acest sens. Carența în speță, creează precondiții pentru promovarea intereselor unor anumite categorii de subiecți în detrimentul interesului public general și stabilirea condițiilor adaptate convenției unor anumite categorii de subiecți.</p> <p>Totodată, atribuția în speță, urmează a fi analizată prin prisma prevederilor art.6, art.102 al Constituției RM, potrivit cărora: Articolul 6. Separajia și colaborarea puterilor. În Republica Moldova puterea legislativă, executivă</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Rremarcăm, că norma a fost instituită pentru a permite Guvernului, la momentul adoptării măsurilor de subvenționare, acordarea unor condiții mai favorabile unor categorii de subiecți din cei prevăzuți la articolul 4 alineatul (1) din proiectul de Lege, cum ar fi de exemplu, tineri fermieri, femei fermieri. Altfel spus, aplicând un anumit criteriu de selectare, în cazul menționat mai sus vârsta sau sexul, Guvernul în funcție de anumite politici, va putea direcționa centrat pe subiect măsurile sale de sprijin.</p> <p>De asemenea, nu pot fi reținute argumentele din Constituție, întrucât acestea nu se opun posibilității ca Parlamentul prin Lege să împuternicească Guvernul să adapteze anumite măsuri pentru un anumit grup, identificat după anumite criterii obiective, în cadrul subiecților prevăzuți în Lege.</p>

și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 102. Actele Guvernului (1) Guvernul adoptă hotărîri, ordonanțe și dispoziții. (2) Hotărîrile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

În aceeași ordine de idei, în conformitate cu prevederile art. 126 alin. (1) lit. a) al Constituției RM: (2) Statul trebuie să asigure: a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

Aspectele date, fiind reiterate de principiile activității de legiferare stabilite de prevederile art. 3 alin. (4) al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 și principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător vizate de Legea nr. 235-XVI din 20 iulie 2006, după cum urmează:

(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;

b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

[...] reglementarea activității de întreprinzător are loc pe următoarele principii de bază:

a) previzibilitatea reglementării activității de întreprinzător;

b) transparența decizională și transparența reglementării activității de întreprinzător;

c) analiza impactului de reglementare;

d) reglementarea materială și procedurală a inițierii, desfășurării și lichidării afacerii prin acte legislative;

e) echitabilitatea (proporționalitatea) în raporturile dintre stat și întreprinzător.

Rezumînd cele citate supra, se menționează faptul că hotărârile Guvernului, sunt acte subsecvente legii, emise în scopul concretizării, executării corecte și efective a acesteia, iar normele cuprinse în hotărâri nu pot avea caracter primar, nu pot schimba cadrul stabilit prin actul legislativ, executivul neavînd competență normativă primară, or, legea totdeauna trebuie să preexiste hotărârii, hotărârea fiind un act juridic secundum legem. Hotărârile Guvernului, sunt aprobate în temeiul și în vederea executării legii pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice.

Recomandări:

Reconsiderarea normei prin prisma deficiențelor notate supra.

Or, din punct de vedere practic, este dificil de anticipat criteriile pe care Guvernul le va putea aplica pentru conturarea și identificarea grupului în cadrul subiecților de drept pentru care va stabili măsuri dedicate nemijlocit lor.

Pe de altă parte, neadaptarea anumitor măsuri la specificul anumitor grupuri din cadrul subiecților de drept, le fac neatractive pentru aceștia din urmă, iar actul normativ devine în sine o sursă de inechitate. De exemplu, una din condițiile legii și actelor normative în domeniul subvenționării este existența unui minim de investiții, care pentru fermierii mari reprezintă o condiție tolerabilă, pe cînd fermierii mici sau micro nu vor putea să respecte acest minim de investiții. Deci, se impune ca pentru aceste grupe de subiecți din cadrul fermierilor, să fie adaptată condiția minimului de investiții. În lipsa, normei propuse, Guvernul nu va putea adapta măsurile, astfel încît de acestea să beneficieze proporțional toți cei care fac parte dintr-o anumită categorie de subiecți.

De altfel, întrucît măsurile de subvenționare se adoptă prin acte normative, acestea de asemenea vor fi supuse expertizei anticorupție.

Art.13 alin.(3); Art.13 alin.(2); Art.12 Articolul 13. Atribuțiile autorității administrației publice centrale

(3) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură poate fi acreditată de organul central de specialitate numai dacă îndeplinește anumite criterii minime. Criteriile respective trebuie să vizeze patru domenii de bază: mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea.

Articolul 13. Atribuțiile autorității administrației publice centrale (2) Organul central de specialitate are următoarele atribuții: b) acordă, revizuieste și retrage acreditarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

Articolul 12. Atribuțiile Guvernului Guvernul exercită următoarele atribuții: [...] b) aprobă criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

Obiecții:

Prevederile proiectului citate supra, vizează generic mecanismul de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare AIPA), care urmează a fi exercitat de către autoritatea administrației publice centrale (MAIA).

Prim-plan, se remarcă insuficiența reglementărilor propuse, întru delimitarea esenței mecanismului în speță și a normelor procedurale relevante în context. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a acțiunilor autorităților publice stabilite inclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018. În acest context, se accentuează faptul că potrivit exigențelor prenotate, procedura administrativă se structurează în mod indispensabil în cadrul unui act normativ, astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii desfășurate, spectrul de drepturi exercitate și obligațiile asumate.

În context, se accentuează faptul că omisiunea autorului unui proiect de act normativ, de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, determină incertitudine în cadrul raporturilor sociale vizate, în special cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entitățile publice responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite manifestări de corupție.

Totodată, analiza redacției propuse a art.13 alin.(3) al proiectului, denotă unele deficiențe, ce pot periclita eficiența mecanismului de acreditare și integritatea instituțională a entității responsabile de acreditare.

Se acceptă.

Art. 13:

alin. (2) lit. b) a fost completată cu cuvintele: ” conform criteriilor de acreditare aprobate de Guvern.”;

Alin. (3) se expune în următoarea redacție:

”(3) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură se acreditează de către organul central de specialitate, conform criteriilor minime de acreditare, care vizează patru domenii de bază: mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea.”.

Astfel, se remarcă faptul că prevederile proiectului, atribuite autorității administrației publice centrale, competența de a stabili rigori suplimentare celor prevăzute de criteriile de acreditare a AIPA aprobate de către Guvern în virtutea art.12 lit.b) al proiectului. În acest sens, autorul utilizează o formulă ambiguă ("anumite criterii minime"), ce creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și exercitarea unor atribuții excesive de către agentul public responsabil de implementarea acesteia.

În context, se remarcă faptul că potrivit exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările aprobate, dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrară a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întruirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității profesionale

Carența în speță, este accentuată de caracterul permisiv al normei de reglementare a competenței de către organul de acreditare (MALA), or autorul utilizează în context cuvintele "poate fi", care atribuie agentului public responsabil de acreditare, competența de a decide unilateral acreditarea entității, în lipsa unor criterii obiective, de referință în context.

Recomandări:

Reglementarea esenței mecanismului de acreditare și normelor procedurale relevante aplicabile (în contextul revizuirii art.13 alin.(2) al proiectului); reglementarea exhaustivă a temeiurilor de acordare, revizuire și retragere a acreditării.

La art.13 alin.(3) cuvintele "poate fi" urmează a fi excluse, iar expresia "anumite criterii minime" urmează a fi substituită cu expresia "criteriile de acreditare stabilite de Guvern".

Art.13 alin.(2) lit.m); Art.14 alin.(1) lit.a), g)

Articolul 13. Atribuțiile autorității administrației publice centrale (2) Organul central de specialitate are următoarele atribuții: m) prezintă Guvernului raportul privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural până la data de 1 martie a anului ulterior celui de raportare.

Articolul 14. Atribuțiile Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (1) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - Agenție) exercită următoarele atribuții: a) gestionează Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural precum și a celor provenite din partea partenerilor de dezvoltare;

g) prezintă organului central de specialitate rapoarte, semestriale, până la data de 15 a lunii următoare perioadei de raportare și raportul anual, până la

Astfel, se remarcă faptul că prevederile proiectului, atribuite autorității administrației publice centrale, competența de a stabili rigori suplimentare celor prevăzute de criteriile de acreditare a AIPA aprobate de către Guvern în virtutea art.12 lit.b) al proiectului. În acest sens, autorul utilizează o formulă ambiguă ("anumite criterii minime"), ce creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și exercitarea unor atribuții excesive de către agentul public responsabil de implementarea acesteia.

În context, se remarcă faptul că potrivit exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările aprobate, dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrară a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întruirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității profesionale

Carența în speță, este accentuată de caracterul permisiv al normei de reglementare a competenței de către organul de acreditare (MALA), or autorul utilizează în context cuvintele "poate fi", care atribuie agentului public responsabil de acreditare, competența de a decide unilateral acreditarea entității, în lipsa unor criterii obiective, de referință în context.

Recomandări:

Reglementarea esenței mecanismului de acreditare și normelor procedurale relevante aplicabile (în contextul revizuirii art.13 alin.(2) al proiectului); reglementarea exhaustivă a temeiurilor de acordare, revizuire și retragere a acreditării.

La art.13 alin.(3) cuvintele "poate fi" urmează a fi excluse, iar expresia "anumite criterii minime" urmează a fi substituită cu expresia "criteriile de acreditare stabilite de Guvern".

Art.13 alin.(2) lit.m); Art.14 alin.(1) lit.a), g)

Articolul 13. Atribuțiile autorității administrației publice centrale (2) Organul central de specialitate are următoarele atribuții: m) prezintă Guvernului raportul privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural până la data de 1 martie a anului ulterior celui de raportare.

Articolul 14. Atribuțiile Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (1) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - Agenție) exercită următoarele atribuții: a) gestionează Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural precum și a celor provenite din partea partenerilor de dezvoltare;

g) prezintă organului central de specialitate rapoarte, semestriale, pana la data de 15 a lunii următoare perioadei de raportare și raportul anual, până la

Se acceptă.

Art.13 alin.(2) lit. m) a fost completată și va avea următorul cuprins:

" m) prezintă Guvernului raportul privind gestionarea mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și a celor provenite de la partenerii de dezvoltare, până la data de 1 martie a anului ulterior celui de raportare, și asigură publicarea acestora pe pagina web oficială a organului central de specialitate;"

14 alin.(1) lit.a), g) a fost completată și va avea următorul cuprins: " g) prezintă organului central de specialitate rapoarte, semestriale, până la data de 15 a lunii următoare perioadei de raportare și raportul anual,

<p>data de 15 februarie a anului urmator celui de raportare, privind gestionarea Fondului national de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;</p> <p>Obiectii:</p> <p>Prevederile proiectului, reglementează fragmentar mecanismul de supraveghere și control (atât public, cât și ierarhic superior) asupra modului de gestionare a resurselor financiare publice de către AIPA.</p> <p>Prin-plan, se remarcă faptul că, deși prevederile art.14 alin.(1) lit.a) stabilesc gestionarea de către AIPA, atât a mijloacelor financiare constitutive a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, cât și a celor provenite din partea partenerilor de dezvoltare, prevederile corespondente ale proiectului (art.13 alin.(2) lit.m) - nu vizează obligația de raportare vis-a-vis de modul de gestionare a mijloacelor financiare provenite din partea partenerilor de dezvoltare.</p> <p>Carența prenotată, periclitează, per ansamblu, transparența proceselor administrative și poate determina desfășurarea acestora în circumstanțe obscure, condiționând multiple riscuri de corupție aferente implementării mecanismului de subvenționare. În context, se accentuează faptul că omisiunea/ambiguitatea reglementării obligației de raportare vis-a-vis de aspectele prenotate, poate determina caracterul declarativ al normelor și insuficiența responsabilizării agentului public sub aspectul modului de utilizare a finanțelor rambursabile și nerambursabile.</p> <p>Se remarcă faptul că potrivit art.10 alin.(2) lit.l), alin.(3) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017, gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile, constituie o măsură de asigurare a integrității instituționale, iar nerealizarea acesteia, poate determina compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către autoritățile anticorupție responsabile sau alte autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, în modul stabilit de cap. VI al Legii prenotate.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea obligației AIPA și MAIA de raportare vis-a-vis de modul de gestionare a mijloacelor financiare provenite din partea partenerilor de dezvoltare.</p> <p>Reglementarea obligației de a asigura accesul la informația prenotată, prin publicarea datelor în cauză pe pagina web oficială a entităților raportoare.</p>	<p>până la data de 15 februarie a anului următor celui de raportare, privind gestionarea mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și a celor provenite de la partenerii de dezvoltare, și asigură publicarea acestora pe pagina web oficială a Agenției.”.</p>
<p>Art.17 alin.(2) lit.b); Art.18 alin.(2); Art.19 alin.(2) lit.b)</p> <p>Articolul 17. Plata în avans (2) Plata în avans se acorda solicitantului de subvenție cu respectarea de catre acesta a urmatoarelor conditii [...] b) detine un proiect investitional viabil;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 3 a fost completat cu noțiunea de proiect investițional viabil cu următorul cuprins: ” proiect <i>investițional viabil</i> – set de activități interdependente, care se derulează potrivit unui plan și</p>

<p>Articolul 18. Plata post-investitie [...] (2) Plata post-investitie se acorda solicitantului de subventie cu respectarea urmatoarelor conditii: a) detine un proiect investitional viabil;</p> <p>Articolul 19. Plata investitiei pe etape (2) Plata investitiei pe etape, se acorda solicitantului de subventie cu respectarea de catre acesta a urmatoarelor conditii: [...] b) detine un proiect investitional viabil;</p> <p>Obiectii: Prevederile citate supra, operează cu noțiunea de "proiect investitional viabil" nereglementată în context, care atribuie caracter ambiguu condițiilor de subvenționare. Deficiența prenotată, denotă neînțelegerea criteriilor de calitate a legii vizate de prevederile art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate determina interpretarea tendențioasă a condițiilor de subvenționare de către agenții publici responsabili de implementarea a normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora.</p> <p>Recomandări: Reglementarea noțiunii de "proiect investitional viabil".</p>	<p>cu costuri bine determinate, pentru a atinge un obiectiv și a realiza anumite rezultate într-o perioadă de timp bine delimitată.”.</p>
<p>Art. 17 alin.(1); Art. 18 alin.(1); Art. 19 alin.(1)</p> <p>Articolul 17. Plata in avans (1) Plata in avans, este o subventie acordata in baza unui proiect investitional acceptat de catre Agentie pana la efectuarea unor costuri de implementare a acestuia.</p> <p>Articolul 18. Plata post-investitie (1) Plata post-investitie este o subventie acordata in baza de proiect investitional sau de extinderea acestuia, acceptat de catre Agentie si achitat dupa implementarea proiectului in baza costurilor suportate integral.</p> <p>Articolul 19. Plata investitiei pe etape (1) Plata investitiei pe etape, este o subventie acordata etapizat in baza de proiect investitional sau extinderea acestuia, acceptat de catre Agentie si achitat dupa implementarea fiecarei etape in baza costurilor suportate integral.</p> <p>Articolul 26. Examinarea cererii de subventionare [...] (5) Cererea de subventionare se supune operatiunii de autorizare a platilor, care consta in verificarea corectitudinii calcularii subventiei solicitate, conform principiului ”primul venit primul servit” - pentru platile directe, complementare sau post-investitie, si in baza actului administrativ de selectare a proiectelor - pentru platile in avans si investitii pe etape.</p> <p>Obiectii: Utilizarea expresiei ”acceptat de catre Agentie” în context, atribuie caracter ambiguu normelor citate supra, or prevederile proiectului nu vizează norme procedurale de reglementare a mecanismului de acceptare de către Agenție a proiectului. Deficiența în cauză, poate determina discreția periculoasă a</p>	<p>Se acceptă. La Art.17 alin.(1); Art.18 alin.(1); Art.19 alin.(1), textul ”acceptat de către Agenție și achitat” se substituie cu textul ”evaluat pozitiv de către Agenție și autorizat spre plată”.</p>

<p>agentului public responsabil, de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea procedurii evidențiate supra, sau stabilirea unei norme de trimitere pertinente la cadrul normativ aplicabil în context.</p>	<p>Art.19 alin.(3); Art.26 alin.(9)</p> <p>Articolul 19. Plata investitiei pe etape (3) In cazul in care vor fi incalcate prevederile prezentului articol marimea subventiei acordate poate fi diminuată conform procedurii stabilite de Guvern.</p> <p>Articolul 26. Examinarea cererii de subventionare [...] (9) La cererea subiectului subventionarii, Agentia poate incheia in locul emiterii actului administrativ un contract administrativ cu acesta.</p> <p>Articolul 25. Termenul de depunere si de examinare a cererii de subventionare (2) Apelul se anunta anual, incepand cu luna ianuarie, dar nu mai tarziu de luna aprilie, care va dura cel mult 60 zile, dar nu mai putin de 30 de zile. In cazul nevalorificarii mijloacelor financiare distribuite pe masuri, organul central de specialitate poate anunta un nou apel.</p> <p>Obiectii:</p> <p>Prevederile citate supra, reglementează limita competenței unor agenți publici, utilizând în context cuvântul „poate”. În acest sens, se remarcă faptul că determinarea competenței după formula „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția acestora, care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permise ale competențelor lor, care urmasu a fi stabilite de o maniera imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale, iar riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri funcționarul „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Excluderea cuvântului ”poate” din context.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvântul ”poate”, a fost exclus din Art.19 alin.(3) și din Art.26 alin.(9).</p>
<p>Art.22 alin.(2) Articolul 22. Condițiile generale de eligibilitate</p> <p>(2) Nu sunt eligibile pentru subventionare, în sensul prezentei legi, persoanele juridice ai caror fondatori, acționari, asociați, administratori, beneficiari efectivi sunt înregistrați sau au reședința în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparentă.</p> <p>Obiectii:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alin. (2) din art. 22 se exclude, deoarece în procesul de examinare a cererilor de subventionare, Agenția va verifica listele elaborate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina sa web a instituției.</p>	

Conform prevederilor art.41 alin.(2)-(3) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017: (2) Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență, inclusiv privind structura acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc., persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții sau persoane fizice și juridice ai Republicii Moldova doar în cazul prezentării confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, conform legislației din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

(3) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina sa web lista jurisdicțiilor care nu implementează standarde internaționale de transparență, de asemenea actualizează periodic informația dată.

Conform prevederilor art.19 alin.(1) lit.fl) al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22 decembrie 2017: Articolul 19. Atribuțiile Serviciului: (1) În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții: fl) elaborează metodologia de stabilire a jurisdicțiilor care nu implementează standarde internaționale de transparență, precum și lista jurisdicțiilor respective, le consultă cu Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare și le remite pentru aprobare Guvernului;

Recomandări:

Întru excluderea riscului concurenței normelor de drept, abordarea subiectivă a noțiunii de "jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență" și utilizarea unor repere distincte, se recomandă completarea prevederilor art.22 alin.(2) cu norme ce vizează expres faptul că Lista jurisdicțiilor respective este aprobată de către Guvern.

Art.24 alin.(1) lit.c), alin.(4)

Articolul 24. Obligațiile subiecților de subvenții (1) Subiecții subvenționați sînt obligați: [...] c) să întreprină bunul subvenționat în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, siguranței alimentelor, sanatații și bunăstării animalelor și a plantelor;

Obiectii:

Utilizarea expresiei "în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat", atribuie caracter ambiguu noimei și poate condiționa interpretarea extensivă a obligațiilor imputabile subiectului subvenționării. Deficiența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a noimei statuate de prevederile art.3, 54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate periclita stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice.

Conform prevederilor art.41 alin.(2)-(3) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017: (2) Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență, inclusiv privind structura acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc., persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții sau persoane fizice și juridice ai Republicii Moldova doar în cazul prezentării confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, conform legislației din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

(3) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina sa web lista jurisdicțiilor care nu implementează standarde internaționale de transparență, de asemenea actualizează periodic informația dată.

Conform prevederilor art.19 alin.(1) lit.fl) al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22 decembrie 2017: Articolul 19. Atribuțiile Serviciului: (1) În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții: fl) elaborează metodologia de stabilire a jurisdicțiilor care nu implementează standarde internaționale de transparență, precum și lista jurisdicțiilor respective, le consultă cu Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare și le remite pentru aprobare Guvernului;

Recomandări:

Întru excluderea riscului concurenței normelor de drept, abordarea subiectivă a noțiunii de "jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență" și utilizarea unor repere distincte, se recomandă completarea prevederilor art.22 alin.(2) cu norme ce vizează expres faptul că Lista jurisdicțiilor respective este aprobată de către Guvern.

Art.24 alin.(1) lit.c), alin.(4)

Articolul 24. Obligațiile subiecților de subvenții (1) Subiecții subvenționați sînt obligați: [...] c) să întreprină bunul subvenționat în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, siguranței alimentelor, sanatații și bunăstării animalelor și a plantelor;

Obiectii:

Utilizarea expresiei "în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat", atribuie caracter ambiguu noimei și poate condiționa interpretarea extensivă a obligațiilor imputabile subiectului subvenționării. Deficiența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a noimei statuate de prevederile art.3, 54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate periclita stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice.

Se acceptă.

Art. 24 alin. (1) lit. d) va avea următorul cuprins:

"d) să întreprină bunul subvenționat în conformitate bunele practici agricole benefice pentru climă, mediu, siguranța alimentară sau bunăstării animalelor și a plantelor, aprobate de organul central de specialitate;

<p>Prin urmare, implementarea normei în redacția propusă, poate determina neclarități la etapa implementării normei, stabilirea tendințioasă a unor exigențe excesive subiecților subvenționați și multiple riscuri de corupție aferente implementării mecanismului de subvenționare.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea expresiei "în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat", sub aspectul delimitării clare și cu certitudine a obligațiilor subiecților subvenționați.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art.26 alin.(2): lit.c) a fost completat cu următorul text: "conform art. 24 alin. (1) lit. a);";</p> <p>lit. d) va avea următorul cuprins: "d) verifică respectarea condițiilor generale conform art. 24, condițiile de plată conform formelor de subvenționare specificate la art. 17 alin. (2), art. 18 alin. (2), art. 19. alin. (2), art. 20. alin. (2) și condițiile specifice aprobate de Guvern;"</p>
<p>Art.26 alin.(2) lit.c)-d)</p> <p>Articolul 26. Examinarea cererii de subvenționare</p> <p>(2) Subdiviziunea teritorială a Agenției:[...] c) verifică dacă cererea corespunde condițiilor de forma;</p> <p>d) verifică respectarea condițiilor generale și specifice de eligibilitate și condițiile de plată, după caz;</p> <p>Obiecții:</p> <p>Prevederile proiectului citate supra, vizează etapele de examinare a cererii de subvenționare de către Subdiviziunea teritorială a Agenției.</p> <p>Analiza redacției propuse, denotă insuficiența acestora întru delimitarea clară și cu certitudine a mecanismului de subvenționare, or utilizarea expresiilor "condițiilor de forma" și "condițiilor generale și specifice de eligibilitate și condițiile de plată," atribuie caracter ambiguu exigențelor imputabile subiecților subvenționați. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor statuate de prevederile art.3, 54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate condiționa multiple riscuri de corupție aferente implementării mecanismului de subvenționare.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Completarea art.26 alin.(2) lit.c), cu prevederi ce vizează actul normativ ce reglementează exhaustiv condițiile de formă (conform art.24 alin.(1) al proiectului: Articolul 24. Obligațiile subiecților de subvenții (1) Subiecții subvenționați sînt obligați: a) să depună cererea de subvenționare conform formularelor aprobate de organul central de specialitate).</p> <p>Apreciind prin prisma art.26 alin.(4) al proiectului ((4) Cererea de subvenționare depusă conform art. 17 și 19, se evaluează de către oficiul central al Agenției, în baza criteriilor de selectare, aprobate de Guvern), la art.26 alin.(2) lit.d), substituirea cuvintelor "după caz" cu expresia "aprobate de Guvern".</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 25 alin. (6) prevede termenul în care o procedură administrativă trebuie finalizată, iar alin. (7) prevede de când începe să curgă termenul.</p>
<p>Art.26 alin.(2) lit.f)</p> <p>Articolul 26. Examinarea cererii de subvenționare</p>	<p>Art.26 alin.(2) lit.f)</p> <p>Articolul 26. Examinarea cererii de subvenționare</p>

<p>(2) Subdiviziunea teritorială a Agenției:[...] 1) emite un aviz pe marginea cererii de subvenționare pe care îl remite, împreună cu dosarul administrativ, la oficiul central al Agenției.</p> <p>Obiectii:</p> <p>Prevederile citate supra, nu reglementează termenul administrativ de emitere a avizului de către Subdiviziunea teritorială și remitere a dosarului la oficiul central al Agenției. Carența prenotată, determină discreția excesivă a agentului public responsabil de implementarea normei, de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea termenului administrativ de emitere a avizului de către Subdiviziunea teritorială și remitere a dosarului la oficiul central al Agenției.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Deoarece potrivit considerentului (7) din Recomandarea Comisiei Europene din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii stabilește</p> <p>„Astfel cum prevede Recomandarea 96/280/CE, plafoanele financiare și plafoanele de personal reprezintă limite maxime, iar statele membre, BEI și FEI pot fixa plafoane mai joase dacă doresc să își direcționeze măsurile către o anumită categorie de IMM-uri. În interesul simplificării administrative, statele membre, BEI și FEI pot utiliza un singur criteriu – numărul de angajați – pentru punerea în aplicare a unora dintre politicile lor.”</p> <p>Având în vedere această recomandare, pentru direcționarea politicii de subvenționare Ministerul a fixat în proiectul de lege utilizarea doar a criteriului numărului de angajați și a cifrei de afaceri.</p>
<p>(2) Subdiviziunea teritorială a Agenției:[...] 1) emite un aviz pe marginea cererii de subvenționare pe care îl remite, împreună cu dosarul administrativ, la oficiul central al Agenției.</p> <p>Obiectii:</p> <p>Prevederile citate supra, nu reglementează termenul administrativ de emitere a avizului de către Subdiviziunea teritorială și remitere a dosarului la oficiul central al Agenției. Carența prenotată, determină discreția excesivă a agentului public responsabil de implementarea normei, de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea termenului administrativ de emitere a avizului de către Subdiviziunea teritorială și remitere a dosarului la oficiul central al Agenției.</p>	<p>Art.4 alin.(1) Articolul 4. Subiecții subvenționării</p> <p>(1) Subiecții subvenționării în agricultură și mediul rural sunt:</p> <p>1) fermierii care se clasifică în următoarele categorii și întrunesc cumulativ condițiile:</p> <p>fermier micro – fermier care are cel mult 9 salariați și realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei;</p> <p>fermier mic – fermier care are cel mult 49 de salariați și realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 milioane de lei;</p> <p>fermier mijlociu – fermier care are cel mult 249 de salariați și realizează o cifră anuală de afaceri de până la 100 milioane de lei;</p> <p>Obiectii:</p> <p>Analiza criteriilor de clasificare propuse, denotă compatibilitatea parțială a acestora cu criteriile de clasificare vizate de cadrul normativ general, fapt care poate determina dificultăți la etapa implementării proiectului. În context, de referință constituie prevederile art.5 al Legii cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179 din 21 iulie 2016, potrivit cărora:</p> <p>Articolul 5. Clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii</p> <p>(1) În funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, întreprinderile mici și mijlocii se clasifică în următoarele categorii:</p> <p>a) întreprinderi micro – întreprinderi care au cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei sau dețin active totale de până la 18 milioane de lei;</p> <p>b) întreprinderi mici – întreprinderi care au cel mult 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau dețin active totale de până la 50 de milioane de lei;</p>

<p>c) întreprinderi mijlocii – întreprinderi care au cel mult 249 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 100 de milioane de lei sau dețin active totale de până la 100 de milioane de lei.</p> <p>Carența prenotată, poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.</p> <p>Recomandări: Reconsiderarea criteriilor prescrise prin prisma exigențelor cadrului normativ național.</p>	
<p>Concluzia expertizei:</p> <p>Potrivit notei informative a proiectului, finalitățile scontate ale acestuia sunt creșterea competitivității sectorului agroindustrial, gestionarea durabilă a resurselor naturale și dezvoltarea socio-economică rurală durabilă prin evitarea dezvoltării fragmentabile a sectorului, precum și gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare – FNDAMR).</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu îndeplinirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Unele reglementări ale proiectului, stabilesc norme concurente, determinând compatibilitatea parțială a acestora cu cadrul normativ primar de referință (i) criteriile de clasificare a subiecților subvenționați în agricultură și mediul rural; ii) prerogativa Executivului, întru delimitarea unor categorii distincte de subiecți care vor beneficia de măsuri/submăsuri și condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor; ii) noțiunea de ”jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență”).</p> <p>Totodată, analiza redacției propuse, denotă unele carențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și admiterea riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea prevederilor propuse. Deficiențele sesizate, vizează, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aprecierea îndeplinirii exigențelor prescrise de către potențialul beneficiar de subvenție; - acordarea, revizuirea și retragerea acreditării AIPA - insuficiența mecanismelor de supraveghere și control a modului de gestionare a mijloacelor financiare provenite din partea partenerilor de dezvoltare; etc. 	<p>Se acceptă. Proiectul a fost îmbunătățit conform obiectivelor prezentate.</p>

Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

P.F.L. ..Speranfa-Con"
nr. 130 din 09 februarie 2023

În sensul prezentului proiect sunt reliefate mai multe noțiuni și articole care creează unele neclarități ce țin de interpretarea eronată a eligibilității sectorului de procesare în contextul subvenționării, creând ambiguitate și neclaritate la implementarea acestuia în continuare.

De menționat că, noțiunea de activitate agricolă specificată în proiect definește „producția, creșterea sau cultivarea de produse agricole, mulsul, creșterea și deținerea animalelor în scopuri agricole, precum și prelucrarea finită a produselor agricole vegetale sau animale, sau menținerea terenurilor în bune condiții agricole și de mediu”.

Totodată, proiectul definește că fermierul este persoană fizică sau juridică sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin, a cărei/cărui exploatare este situată pe teritoriul Republicii Moldova și care desfășoară activitate agricolă.

La fel, conform prevederilor art. 4, subiecții subvenționării în agricultură și mediul rural sunt specificați la sbpct. (1) alineatele 1-7), unde alin. 2) prevede persoanele juridice sau fizice care desfășoară activitate în mediul rural sau activitate agricolă, alții decât fermierii, fapt care face să deducem că procesorii de producție vegetală se încadrează în aceste prevederi la capitolul ce ține de „alții decât fermierii.”

Necăutând la aceasta, proiectul prevede unele noțiuni și articole care contravin prevederilor menționate supra și anume:

Conform proiectului noțiunea de măsură/submăsură de subvenționare semnifică direcție principală în agricultură și în mediul rural, susținută financiar de stat, care contribuie la realizarea uneia sau a mai multor obiective ale politicii de dezvoltare agricolă și rurală. Astfel, observăm că noțiunea respectivă prevede două condiții obligatorii cum sunt direcție principală în agricultură și efectuată în mediul rural, fără a avea loc de interpretări.

În același timp, noțiunea de mediu rural specifică că sunt sate sau comune, inclusiv orașe cu o populație de până la 10000 de locuitori cu statut de rezident, conform ultimului recensământ efectuat al populației și al locuințelor. Astfel, dacă sunt susținute doar cele din mediul rural, inclusiv până la 10000 de locuitori, logic nici unele sate/comune și orașe nu pot fi eligibile, conform specificării.

Se acceptă.

Noțiunea de ”măsură/submăsură de subvenționare” a fost ajustată prin înlocuirea cuvintelor ” în agricultură și în mediul rural” cu cuvintele ” în sectorul agroindustrial sau în mediul rural”.

Mai mult ca atât, art. 23. lit. e) prevede că nu sunt eligibile bunurile depuse în activitățile agricole și lucrările realizate în orașul Chișinău și orașul Bălți, cu excepția celor depuse de către organizațiile din domeniul cercetării și inovării sau instituțiilor de învățământ cu profiluri agroindustrial. Articol care iatăși se suprapune cu cele menționate mai sus.

Astfel, se creează unele neclarități în prevederile expuse în prezentul proiect, iar la implementarea acestuia, Agenția de Intervenție și Plăți poate întâmpina unele dificultăți, inclusiv unde vor avea de suferit agenții economici.

În acest context, reieșind din faptul că, în cadrul tuturor întâlnirilor cu factorii de decizie din cadrul Ministerului cât și cei din Comisia parlamentară de profil din domeniul de procesare a constituit o prioritate, indiferent de anvergura proiectelor, solicităm ca Ministerul să facă claritate în prevederile acestui proiect, astfel încât ramura de procesare, atât pe scară mică cât și pe scară mare, inclusiv cea amplasată în zonele urbane, care asigură peste 80% din procesarea totală a producției vegetale să beneficieze în continuare de subvenții din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural, precum și să asigure o previzibilitate în activitatea acestora.

Această claritate este impusă indiferent de faptul că Legea nr. 276/2016 prevede unele noțiuni ce se regăsesc în proiectul menționat, iar fabricile mari de procesare au beneficiat până acum de suport, or prin prezentul proiect se creează mai multă neclaritate, iar necesitatea expunerii prevederilor textului de proiect în limbaj simplu, clar și concis, fără a lăsa loc de interpretări este o condiție imperativă a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Ținând cont că, proiectul este la etapa de promovare și reprezintă o prioritate pentru perioada imediat următoare, rugăm ca avizul Asociației să fie reflectat în tabelul de divergențe a proiectului și argumentat, inclusiv să ne informați în termen proximi despre rezultatele examinării până la aprobarea acestuia de către Guvern și expedierea către Parlament conform procedurii.

În speță, ținând cont de crizele actuale și necesitatea obținerii produselor cu valoare adăugată, inclusiv intensificarea exporturilor, Asociația contează în continuare pe suportul statului la stimularea efectuării investițiilor în infrastructura post-recoltare și procesare, punând accent pe toate categoriile de procesatori, astfel încât să asigurăm stabilitate și previzibilitate în activitatea acestora, bazată pe venituri și acumulări mai mari la Bugetul național.

Se acceptă parțial.

Procesatorii se încadrează ca subiect al subvenționării conform art. 4 alin. 2) ”persoană juridică sau fizică care desfășoară activitate în mediul rural sau activitate agricolă, alții decât fermierii;”.

Bunurile depuse în activitățile agricole sau lucrările realizate în orașul Chișinău sau orașul Bălți, nu sunt eligibile.